

Bir koyundan ...

AKŞAM

... İki post çıkmaz!...

e 16 — No: 5682 — Fiyatı her yerde 5 kuruş

CUMARTESİ — 4 Ağustos 1934 Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24248 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Dolfusun katli, İtalya ile Almanyanın arasını açtı

İtalyan ve alman gazeteleri birbirlerine çok ağır küfürler ediyorlar

Avusturya başvekili Dolfusun katli, bizzat Avusturyada hiç bir değişiklik yapmadı. Hükümet gene iktidardadır, hattâ eskiye nazaran daha kuvvetlidir. Baskını yapan, Dolfusu öldüren milliyetçiler, hükümeti ele geçirmek şöyle dursun, daha fazla sindiler, eski kuvvetlerini de kaybettiler.

İhtimal ki Dolfusun ölümü, Avusturya istiklâline, hayatındaki faaliyetinden fazla hizmet etmiş olacaktır. Çünkü, bu hadisenin, doğrudan doğruya veya bilvasıta müsebbibi addedilen Almanlar ve bilhassa Hitler, cihan efkârındaki derin aksülâmeden çekinerek, Avusturyayı Almanya ile hak etmeye uğraşmaları takbihe kadar vardı, belki de Avusturyanın istiklâlini, Fransa, İtalya, İngiltere gibi, Hitler de resmen tekeffül etmek mecburiyetinde kalacak, ve Almanyanın son derece bozuk olan beynelmil vaziyesini bu siyasi oyunla düzeltmeye çalışacak...

Dolfusun katli hadisesi beynelmil sahada mühim bir netice

Viyanadaki son hadiselere ait bir enstantane: Asker telsiz merkezinin kapılarını kırmağa çalışıyor

verdi: Almanya ile İtalyanın arasını açtı...

Maktul Dolfus, M. Mussolini'nin şahsen çok dostu idi. Daha doğrusu, onun tam manasile adamı idi, sözünden çıkmazdı. Mussolini, bu sayede, kendi politikasını orta Avrupada istediği gibi tatbik ettiriyordu. Dolfusun katli, Mussoliniyi en sadık bendesinden mahrum bıraktı.

(Devamı 3 üncü sahifede)

Teofil Gotye vapurunda unutulmaz geceler

23 temmuz akşamı verilen balo ve mühim nutuklar

pire İlimanında Teofil Gotye vapuru önünde muallimlerimizden bir grup

Teofil Gotye vapuru — Yunanistanı şöyle kuşbakışı bir nazarla tetkik etmek ve bundan bir netice çıkarmak doğru olursa derhal karar vermek lâzımdır ki son zamanlarda Yunanlılarda Türklere karşı hakikaten bir sempati uyanmıştır. Herkes samimi bir şekilde bizi seviyor.

Bir misal:

Akropolun ziyaretinden sonra Atinanın en meşhur lokantalarından birinde öğle yemeğini yemeğe gittik.

Lokantanın ismi (Panteon) idi. Atinanın göbeğinde muazzam bir müesse.. Mükemmel bir müziği, mükellef bir salonu var.. Dehşetli kalabalık, payitahtın bütün zenginleri ve kordiplomatığı orada..

Biz bir heyet halinde girer girmez bütün nazarlar üzerimize çevirildi. Göğsümüzdeki ay yıldızlı işaretlere bakarak bizim Türk olduğumuzu anladılar. Bir anda bir alkış tufanıdır koptu. Derhal müzik 10 yıl marşını çalmağa başladı.

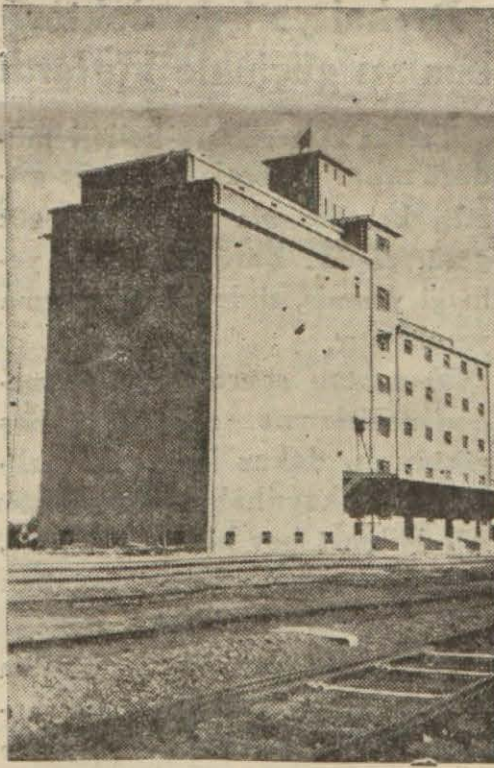
150 Türk ve bu marşı bilen 30 40 Yunanlı hep bir ağızdan Atinanın en yüksek halkını toplayan bu muazzam kubbeli salonları dakikalarca çınlattı.

Başta bütün dünyanın saydığı başkumandan Mısraı, müthiş alkışlara vesile oldu.. (Devamı 4 üncü sahifede)

Adaları güzelleştirme cemiyeti tarafından dün Büyükdada bir çiçek bayramı tertip edilmiştir. Bayram çok alâka uyandırmış ve neşeli olmuştur. Bu münasebetle çiçeklerle süslenmiş bir çok arabalar bir geçit resmi yapmıştır. En iyi süslenmiş arabanın sahibine mükâfat verilmiştir. Resmimiz çiçek bayramından muhtelif intibaları ve süslü arabaların geçişini gösteriyor.

Konya silosu

Konyada yapılan silonun inşası bitmiştir. Silo çok mükemmel olmuştur. İçinde buğdayı temizleyip ilâçlıyarak temiz bir surette muhafaza için tertibat vardır.

İzmirde tifo

İki semtte iki vaka görüldü

İzmirde iki semtte tifo vakası görülmüş, sıhhat ve içtimai muavenet müdürlüğüne derhal sıhhi tedbir alınmıştır. Tifo vakaları kuyu suyu kullanan evlerde görülmüştür.

Vakanın birisi İkinci kordondadır.

Yumurta ihracı

İspanyaya 50,000 kental yumurta göndereceğiz

Türkofis müdürlüğüne gelen malûmata göre Türkiyeden İspanyaya ihracına muvafakat edilen 50,000 kental yumurtanın safi siklet üzerinden hesap olunacağı bildirilmiştir.

Fethiyede Amerikalı seyyahlar

Fethiye 2 (A.A.) — Dün Pilsna vapuru ile Fethiyeye 200 Amerikalı seyyah gelmiştir. Seyyahlar harabelerle kasabayı gezmişler ve gece yarısından sonra limanımızdan hareket etmişlerdir.

40 liraya lüks oda takımı!

Sandal bedesteninde bir çok eşyaya müşteri çıkmıyor

Son zamanlarda İstanbulda elden düşme eşya, mobilye, elden düşme mücevher son derece ucuzlamıştır. Bilhassa Sandal Bedesteninde müzayedeye günleri gayet ucuz eşya satılmaktadır.

Sandal Bedesteninde senelerdenberi vazifesi olan bir zat kendisile görüşen bir muharririmize şunları anlatmıştır: — Şimdiye kadar hiç bir za-

man eşyanın ve mücevherin bu derece ucuza satıldığını görmemiştim. Bunca senelik burada memurum. İlk defa böyle bir ucuzluğa rasgeliyorum.

Beş altı bin liralık mücevher görüyorsunuz, yedi sekiz yüz liraya satılıyor. Biz bile artık malları tahmin ederken şaşırıyoruz. Hiç bir mal asıl fiyatını bul-

(Devamı 2 nci sahifede)

[Gazi Hz. Dil kurultayında meşgul oldular. Başvekil ile iktisat vekili Zonguldağa, ziraat vekili Karsa gidcekler. Nafia vekili İzmir - Kasaba hatında, maliye vekili tahakkuk müdürlüğünde, gümrük ve inhisarlar vekili gümrüklerde tetkikat yaptılar..]

— Gazetelerden —

— On asırlık işi on yıla sığdır duk demekte ne kadar haklıyız!..

SON TELGRAFLAR

Almanyada hayret ve endişe

Hitlerin devlet reisi olacağını kimse bekleliyordu

Paris 4 (Hususî) — Almanya başvekil muavinliğine Rudolf Hessin tayin edileceği haber veriliyor. Maamafih Göringin isminden de bahsediliyor.

Hitlerin devlet reisi vezaifini de deruhte ettiği haberi Almanyada halk arasında hayret uyandırmıştır. Hindenburg, Hitlerin bir çok müfrit hareketlerine mâni oluyordu. Almanlar Hindenburgun ölümünden sonra Hitlerin yeni bazı müfrit harekette bulunmasından korkuyorlar.

Avusturyada vaziyet

Viyana 4 (Hususî) — Almanyanın Viyana sefiri olan ve son suikast hadisesinde alâkası dolayısıyla intihara kalkışan Rintlenin sıhhati fenalaşmıştır. Bütün sol tarafı meflûctür.

Reisicumhur M. Miklas, üzerinde silâh bulunan bir işsize verilen idam cezasını müebbet küreğe çevirmiştir.

M. Dollfussun katilinin avukatı tevkif edilmiştir. Buna sebep muhakeme esnasındaki bazı beyanattır.

40 liraya

(Baş tarafı 1 inci sahifede) muyor. Burada 40 liraya mükemmel lüks oda takımları, yatak odası, yemek odası satılıyor.

Son zamanlarda Sandal Be-destenine kullanılmış pek çok hususî otomobiller de geliyor ve satılıyor. Bilhassa kullanılmış hususî otomobillerin ucuzluğu şayanı hayrettir.

Kullanılabilecek hususî spor otomobilleri 300 liraya müzayedeye konuluyor da bazan tek talip bile çıkmıyor.

Hali fiati o derece düşük değildir. En ziyade düşük olan eşyadır. Bilhassa karyolar, kanape takımları, yemek odası takımları, büfeler, yatak odası takımları.

Halk eski, fakat kıymetli ev eşyasına rağbet etmemektedir. Daha ziyade elden düşme yeni tarzda mobilyeler, yeni biçimde ev eşyası müşteri bulmaktadır.»

Diğer taraftan her cuma günü muhtelif apartmanlarda, evlerde hususî müzayedeler yapılmaktadır. Bu müzayedelerde de bir çok eşyalar ucuz fiatle satılığa çıkarıldığı halde müşteri bulmamaktadır.

Memur değil, faizci

Aydın valiliğinden: Muhterem gazetemenin 27 temmuz 934 tarihli nüshasının ikinci sahife birinci sütununda «Aydında cinayet» serlâvhali yazıda maktul Süleyman efendinin tapu memuru olduğu ve vazifeye gittiği sırada katledildiği gösterilmiştir.

Halbuki o iki sene evvel vazifeden çıkarılmıştı. O zamandanberi faizcilikle meşgul olmuştur. Hattâ hadise de bu yüzden meydana gelmiştir. Hakikatip aynı sahifede bu suretle tanzihini rica edirim.

Yozgatta tiftik mahsulü

Yozgat 2 (A.A.) — Yeni tiftik mahsulü vasatı elli kuruştan satılmaktadır. Mahsulün yüzde 75 i satılmıştır.

Bu Sabahki Telgraflar

Almanyada siyasî vaziyet Fransız gazeteleri mühim ihtilâflar başgöstereceği kanaatinde

Berlin 3 (Hususî) — Berlin matem içindedir. Dün akşam bütün eğlence yerleri kapalı idi. Halk, mareşal Hindenburgun ölümünü derin bir teessürle karşılamıştır. Hükümet memurlarına, matem alâmeti olarak, üç hafta müddetle kollarında siyah şerit taşımaları emredilmiştir. Bu emir verilmeden evvel halkın büyük bir kısmı kendiliğinden kollarına matem alâmeti takmışlardır.

Gazeteler mareşalın hayatı ve Alman vatanına ettiği hizmetler hakkında uzun makaleler yazıyorlar.

Paris 3 (Hususî) — Fransız gazeteleri mareşal Hindenburgun vefatının Almanyada büyük bir boşluk bıraktığını yazıyorlar. Fransız gazetelerinin mütaleası

şu merkezdedir:

«Mareşal Hindenburg Almanyadaki muhtelif cereyanları idare edebiliyordu. Çünkü bütün Almanların üzerinde büyük bir nüfuzu vardı. Bu derece nüfuz sahibi başka bir Alman yoktur. Bunun için çok geçmeden ihtilâflar baş gösterecektir.

M. Hitlerin reisicumhurun salâhiyetini de alması vaziyeti ıslah edemeyecektir. Çünkü M. Hitler ile Alman askerî mahafilinin arası pek iyi değildir. Bugün için vaziyet idare edilse bile yakında ihtilâflar meydana çıkacaktır. Bu takdirde ya Hitler askerî mahafille anlaşmağa mecbur olacak, yahut yeni hadiseler vukua gelecektir.»

Sarhoşluk

Floryada denize giren bir sarhoş boğuldu

Albert isminde bir amele dün gündüz Floryada fazla rakı içip kendini kaybedecek derecede sarhoş olduktan sonra denize girmiş ve yüzmeye başlamıştır. Albert açıklarda yüzerken sarhoşlukla kendini kaybetmiş ve boğulmuştur.

Sarhoş Albertin cesedi sudan çıkarılarak tahkikata başlanmıştır.

22 Mısırlı seyyah geldi

Dün İstanbula Mısırdan 22 kişilik bir seyyah kafilesi gelmiştir. Bunlar genç müslümanlar cemiyetine mensuplardır. Cumhuriyet abidesine bir çelenk koyacaklardır.

İstanbul - İzmir

Ankara - İzmir - Bandırma arasındaki tren seyahati müddeti kısaltılacaktır. Bu suretle İstanbuldan İzmirle 14 saatte gitmek kabül olacaktır.

Gelin görümce..

Tatlı tatlı konuşurken koca ortalığı altüst etti

Alemdar civarında oturan Serkis efendi ile karısı Mannik hanım bundan üç sene evvel kavga edip darılmışlar ve Mannik hanım kocasını bırakıp kendi annesinin yanına gitmiştir.

Mannik hanım kocasının hemşiresini çok sevdiği için kocasından ayrı oturduğu halde arasına görümcesinin evine gidip görüşüyormuş.

Evvelki gün akşam üzeri Mannik hanım yine görümcesinin evine gitmiş ve odada konuşmaya başlamışlar, bu sırada Serkis efendi de eve gelmiştir.

Serkis efendi odaya girdiği zaman dargın bulunduğu karısını görünce fena halde hiddetlenmiş ve derhal kadının üzerine atılmıştır.

Mannik hanım tehlikeyi görünce bağırarak kaçmağa başlamış, ve görümcesinin yardımına kendini dışarıya atmıştır. Kadının bağırmasını duyan polisler yetiştirilerek Serkisi elinde bıçakla yakalamışlardır.

Sütlü dondurmadan 9 kişi zehirlendi

Derhal yetişen doktor bunları güçle kurtardı

Tarsus Amerikan kolleji müdürü misafir olarak Bürüceğe gitmiş, beraberinde bir miktar süt götürmüştür. Bürücekte öğle yemeği yenmiş, sütle de dondurma yapılmıştır.

Yemekten sonra çok geçmeden zehirlenme alâmetleri baş göstermiş, dokuz kişi yere serilmiştir. Vakayı haber alan doktor Ali Hikmet bey hemen yetişmiş, lâzım gelen tedbirleri almış, bunları kurtarmıştır.

Bu sırada hastalar, içlerinden ikisinin otomobile Adanaya hareket ettiklerini hatırlamışlar ve meseleyi anlatmışlardır. Doktor bir otomobile atılarak bunları Muzur köyünde bitkin bir halde bulmuştur. Doktor bunları da tedavi etmiş, bu suretle hepsi kurtulmuşlardır.

Zehirlenmeye Adanadan götürülen sütle yapılan dondurmanın sebep olduğu anlaşılmıştır.

Zonguldakta bir vapur yandı

Zonguldak 3 (A.A.) — Romanya için Kozlu muntakasından kömür yükleyen Yunan bandıralı 2000 tonluk mazotla müteharrik Arko şilebinin makine dairesinden yangın çıkmış, iki makinist yanarak ağır yaralanmıştır. Yangın söndürülmüş ise de henüz hasar miktarı anlaşılamamıştır.

Muhafız gücü bisikletçileri Fatsada

Fatsa 3 (A.A.) — Muhafızgücü bisikletçileri çetin bir yürüyüşten sonra saat 17 de Fatsaya geldiler. Uzaktan bisikletçiler ve Fatsa sporcuları tarafından, şehre girerken de kaymakam, belediye, cumhuriyet halk fırkası şube reisleriyle kaza memurları ve halk tarafından karşılanmışlardır.

Orduya emri yevmi

Berlin 3 (A.A.) — Milli müdafaa nazırı ceneral von Blomberg ordu ve donanmaya hitaben neşrettiği bir emri yevmide bilhassa diyor ki:

«Son nefesine kadar vatana hizmet eden Hindenburgun misali kuvvet ve hayatımızı yeni Almanyanın hizmetine koymayı bize öğretilmelidir.»

Diğer taraftan milli sosyalist hücum kıtaları reisi A. Lutze ve muhafız kıtaları reisi M. Himmler neşrettikleri birer beyannamede diyorlar ki:

«Vazifemizi sonuna kadar yapmak ve Almanyaya, Hitlerlere sadık kalarak hizmet etmekle Hindenburgun hatırasını taziz etmiş olacağız.»

Adana mahsulü

Ticaret odası bir tahmin raporu neşretti

Adana ticaret odası, kendi muntakasına ait ziraî tahmin raporu neşretmiştir. Bu rapora Adanada 19 bin 970 ton çavdar, 5 bin 23 ton mısır, 3 bin 539 ton darı, 7 bin 105 ton pirinç, 134 ton kuşyemi, 331 ton mercimek, 907 ton patates, 149 ton ayçiçeği, 1766 ton soğan istihsal edilmiştir.

Boluda bir konferans

Bolu 3 — Hukuk fakültesi son sınıf talebesinden Mediha hanım dün gece Halkevi salonunda memleket davasında medenî vazifemiz hakkında bir konferans vermiştir. Konferans çok muvafakiyet kazanmıştır.

Ereğlide mensucat fabrikası hazırlığı

Ereğli 4 — Burada kurulacak olan mensucat fabrikasının yerini istilâk için kaymakamlığa emir ve talimat gelmiştir.

Müthiş fırtına

Amerikada 12 şehir büyük hasara uğradı

Detroit «Mişigan» 3 (A.A.) — Şiddetli bir rüzgârla karışık bir fırtına dün akşam Mişiganın şarkında 12 kadar şehri karanlıklar içinde bırakmıştır. Fırtına, Elintinden Detroitya kadar ağaçları, evleri devirerek, münakalâti keserek her tarafı berbat etmiştir.

Flintde 10 yaralı, hastanede cep elektriklikerinin ziyaları altında tedavi altına alınmıştır.

Üç kişi ölmüştür. Zararlar bir milyon tahmin edilmektedir. Rüzgâr bir vapuru karaya sürüklemiş, vapur karaya oturmuştur.

Poliste tayinler

Zabita memurları arasında yapılan son terfi imtihanı neticesinde İstanbul emniyet müdürlüğü kadrosundan ikinci şube komiserlerinden Alişan, Mahmut, Kadıköy merkezinden İsmail Hakkı, Pangaltı merkezinden Apdürrezak ve Vehbi beyler ikinci komiserliğe terfi etmişlerdir.

Dünkü at yarışları

Yarışlar çok meraklı ve heyecanlı oldu

Veliefendide geçen hafta başlayan yaz at yarışlarının ikincisi dün yapıldı. Saha kalabalıktı. Yarışlar merak ve alâka ile takip edildi.

Birinci koşu: Dört ve daha yukarı yaştaki yerli, yarım kan ve halis kan arap at ve kısraklarına mahsus 2000 metrelik satış koşusu. Birinciliği, İzzet beyin Mesut ismindeki al atı, ikinciliği; prens Halim beyin Hakan isimli atı ve üçüncülüğü; Kâmil beyin Ubeyyan isimli atı aldı.

İkinci koşu: Üç yaşındaki yerli halis kan İngiliz erkek ve dişi taylara mahsus 1800 metrelik koşu idi. Birinciliği; Celâl beyin Özke adlı duru tayı. İkinciliği; Hakkı beyin Çelenk isimli al tayı, üçüncülüğü; Rüstem beyin Conk isimli kır tayı kazandı.

Üçüncü koşu: Dört ve daha yukarı yaştaki yerli, yarım kan arap ve halis kan arap at ve kısraklarına mahsus 2400 metrelik yarıştı. Birinciliği; Salih paşanın Serdar isimli al atı, ikinciliği; Kemal beyin al Derviş, üçüncülüğü; Tefrik beyin Sada isimli duru atı aldı.

Dördüncü koşu: Üç ve daha yukarı yaştaki halis kan İngiliz at ve kısraklarına mahsus 2000 metrelik koşu idi. Birinciliği; prens Halim beyin Romflonu, ikinciliği; Ali Muhiddin beyin Mansuk isimli duru atı, üçüncülüğü; Ahmet Fikret beyin Piyer isimli havanı kazandı.

Beşinci koşu: Üç yaşındaki yerli yarım kan İngiliz erkek ve dişi taylara mahsus 1200 metrelik yarış. Birinciliği; Ahmet efendinin Ceylanı, ikinciliği; Emir Salih beyin Klasi, üçüncülüğü; Saim beyin Dağ kızı isimli tayları aldılar.

Futbol maçı Moskova muhteliti 3 - 0 galip

Moskova 3 — Bugün Dinamo stadında atletizm yarışları yapıldıktan sonra Türk ve Moskova muhteliti karşılaştılar. Saha çok kalabalıktı. Sovyet erkânından bir çoğu hazır bulunuyordu. Takımımız sahaya şu şekilde çıktı:

Avni — Nuri, Yaşar — Fikret, Esat, Niyazi, Necdet, Sait, Muzaffer, Şeref, Reşat.

Müsabaka çok hareketli oldu. Moskova muhteliti 3-0 galip geldi. İkinci devrede merkeze Rasih, Reşadın yerine Fikret geçmiş, oyun daha düzgün olmuştur. Bu devrede Moskova muhteliti başka gol yapmamıştır. Yarın güreş ve yüzücülük müsabakaları vardır.

Fenerbahçe - Anadolu maçı

Dün Fenerbahçe birinci ve dördüncü takımları Üsküdar'da Anadolu klübü sahasında bu klüp takımlarile iki maç yapmıştır. Maç iki tarafın birer golü ile neticelenmiştir. Anadolunun sağ açığı sahadaki oyuncuların en iyisi idi.

Bundan sonra birinci takımın maçı başlamıştır. Fenerin bir kısım oyuncuları yoktu. İlk devrede 2-3 vaziyette mağlûp olarak sahadan çekildi. İkinci devrede Anadolu 1, Fener 2 gol yaptı. Maç 4-4 beraberlikle bitti. Anadolu takımı çok güzel bir oyun oynamıştır.

Dolfusun katli

(Baş tarafı 1 inci sahifede)
Mussolini bunu bir türlü affetmiyor. Bahusus, iki ay evvel, Venedikte, Mussolini Hitlerle konuşurken, her şeyden evvel Avusturyanın istiklâline hürmet edeceğine, Avusturya Nazi'lerini kıskırtmayacağına, propaganda yaptırmayacağına dair kendisinden söz almış.

Dolfusun katli, doğrudan doğruya Hitlerin eseridir, demeseler bile, İtalyan matbuatı bu hadiseyi, Alman tahrikâtına atfetmekte, Hitleri, sözünü tutmamakla itham etmektedir. Bu suretle, İtalya ile Almanyanın arası açılmıştır. Her iki memleket gazeteleri birbiri aleyhine küfürler yazmaktadır.

Alman gazeteleri, İtalyan matbuatının hiç bir delile istinat etmeden Almanyanı itham ettiğini yazdıkları için *Giornale d'Italia* bir sürü vesikalar neşrederek Avusturyada nazilerin nasıl Almanya'dan idare edildiklerini göstermeye çalışıyor.

Berliner Tageblatt gazetesi, İtalya matbuatını mecnunlukla itham ederek, ortalığı karıştırmak istediğini, diğer bir Alman gazetesi de «İtalyanların makarnalarını çok sıcak yiyerek suihazme uğradıklarını» İtalyan gazetelerinin en adı meyhaneye lisans kullanımlarını yazıyorlar.

Vælkische Beobachter gazetesi «faşistler, terbiyesiz, şamatacı çocuklardır. Bir şey, kendi arzularını hilâfında oldu mu tepiniyorlar» diye yazdığı için, *Popolo di Roma* gazetesi cevap veriyor: «Evet, diyor, biz çocuğuz. Ya naziler nedir? Katil ve mahbupperesttirler...»

Hulâsa, iki memleket gazeteleri gayet ağır neşriyatta bulunuyorlar.

Almanya ile İtalyanın aralarının açılması Dolfusun katlinden çıkan en mühim hadisedir ve Avrupa politikası üzerinde pek yakında derin tesirler yapacaktır.

Hem esrar, hem kumar

Ahırkapı civarında deniz kenarında bir kulübede geceleri bazı şüpheli kimselerin toplanıp sabaha kadar kaldıkları zabitanın nazarı dikkatini celbetmiş ve kulübe tarassut altına alınmıştır.

Evvelki gece gene bir kaç kişi bu kulübeye girdikleri sırada polisler de girip araştırma yapmışlardır. Bu araştırmada kulübede Lokman, Osman, Süreyya ve İsmail isimlerinde dört kişi esrar içerlerken cürmü meşhurların yakalanmışlardır. Bu kulübede kumar da oynandığı anlaşılmıştır.

Kulübe kapatılmış, esrarkeşler sulh ceza mahkemesinin tevkif kararile tevkifhaneye sevk edilmişlerdir.

ŞEHİR HABERLERİ

Haliç ne olacak? Temizleme işi bu defa da geri kaldı

Haliçi temizlemek için bir şirketin belediyeye müracaat ettiğini ve tekliflerinin tetkik edildiğini yazmıştık. Yapılan tetkikat neticesinde şirketin ortaya sürdüğü şartlar, faydalı ve müsait görülmemiştir.

Maamafih Halicin temizlenmesi belediyeden ziyade diğer alâkadar vekâletlere ait olduğundan belediye, şirketin taleplerini hükümete bildirmeye kararlıdır. Şirket bundan sonra alâkadar vekâletlerle temas edecek ve tekliflerini kabul ettirebilirse Halicin temizlenmesi işini deruhde edecektir.

Hırsız hizmetçi

Kasımpaşada oturan matmazel Koralinin yanında bir müddetten beri hizmetçilik yapan madam Korita evvelki gün birden bire ortadan kaybolmuştur.

Matmazel Koralî geç vakite kadar beklediği halde hizmetçinin eve gelmediğini görünce şüpheye düşmüş ve etrafı araştırmaya başlamıştır.

Bu araştırmada matmazel Koralî sandığındaki elli üç lirasilik saat, yüzük, küpe ve sair gibi bir çok kıymetli eşyasının çalınmış olduğunu görmüştür.

Yapılan müracaat üzerine zabıta bir müddet sonra bu hırsız hizmetçiyi bir evde bulup yakalamıştır.

Sarkıntılık

Kadın, sırnaşık âşığı tehlikeli yaraladı

Sulukule civarında Şaziye isminde bir kıptı kadını evinin kapısı altında çamaşır yıkarken Süreyya isminde birisi yanına sokularak kadına sarkıntılık etmeye başlamıştır.

İkisi de aynı mahallede oturdukları için Şaziye evvelâ bu sarkıntılığa aldırış etmemiş, fakat Süreyya tecavüzünü daha ileriye götürmüştür.

Bu vaziyet karşısında kadın bağırarak kendisini kovmak istemişse de Süreyya aldırış etmemiş ve nihayet kavgaya tutuşmuşlardır.

Kavgada Şaziye ocak üzerinde duran büyük kazanı aldığı gibi Süreyyanın kafasına fırlatmıştır.

Kazanın kenarı Süreyyanın başına isabet ederek ağır surette yaralanmıştır. Yarası tehlikeli olan Süreyya hastaneye kaldırılmış, Şaziye yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Yeni yollar

Bütçe geldikten sonra inşaata başlanacak

Belediye ve vilâyetin 934 bütçesi henüz Ankaradan gönderilmemiştir.

Bütçenin bu sene bir kaç defa tadile uğraması tetkikile tasdikini geciktirmiştir. Bütçe tasdik edilemediği için 934 bütçesi yapılacak işlere de henüz başlanamamıştır.

Bu sene için belediye yeni inşaat faaliyetine ancak sonbaharda başlayacaktır.

Bütçenin gelmesinden müteessir olmayacak olan vilâyetin şose inşaatıdır.

Mühendisler şoselerde yapılacak toprak tesviyesinin daha iyi tutup oturabilmesi için şose inşaatının sonbaharda yapılmasını muvafık görüyorlar. Sonbaharda yağacak ilk yağmur, şoselerde tesviyei tûrabiye tahkim ettiğinden bu mevsimde yapılan şoseler daha ömürlü olmaktadır. Bi-naenaleyh bu sene yapılacak şoseler için bütçenin gecikmesi mahzurlu görülmemektedir.

Sucunun marifeti

Konsoldan iki kıymetli yüzüğü aşırması

Boğazkesen civarında oturan madam Ester dün evinde temizlik yapmak istemiş ve sokakta bulduğu Mustafa isminde birini çağırarak para ile çeşmeden su taşımalarını söylemiştir.

Mustafa müteaddit defalar tenekeler ile çeşmeden su getirip küpleri doldurduktan sonra savuşup gitmiştir.

Madam Ester akşam üzeri işini bitirdikten sonra giyinip biraz gezinmek üzere üst kattaki odaya çıkmış ve konsolu açtığı zaman içindeki iki kıymetli yüzüğünün aşırılmış olduğunu görmüştür.

Madam Ester, Mustafanın eve girdiği zaman bir fırsat bulup bunları aşırıldığını anlıyarak polise haber vermiştir. Zabıta Mustafayı yakalamış, tahkikata başlamıştır.

Tepebaşı tiyatrosu

Tiyatrolarda yangına karşı koruma tedbirleri alınırken belediye, kendi tiyatrosu olan Tepebaşı tiyatrosunda da bazı tadiller yapacaktı. Fakat şimdiye kadar bunun için tahsisat bulunamadığından bu işe de başlanamamıştı.

Tiyatro mevsiminin yaklaştığı görülerek inşaata bir an evvel başlanması için bütçedeki fasıllar arasında münakale yapılmıştır. İnşaata bu hafta başlanacaktır.

Deniz banyosu Şehir içinde ucuz plâj lâzım

İki gündenberi sıcaklar gene şiddetini artırdı. Dün termometre tekrar 31 dereceye kadar çıktı. Sıcaklığın şiddetinden halk plâjlara koşmaktadır. Fakat bunlar hem uzak, hem de gidip gelmesi pahalı olduğundan pek çok kimseler en yakın sahillerde ve açıkta denize giriyorlar.

Kumkapıdan Samatyaya kadar olan sahilde hergün bu suretle binlerce insan denize giriyor. Bilhassa Kumkapı ile Yenikapı arasında zararsız bir plâj vardır. Burası akşamları çok kalabalık olmaktadır.

Şehrin tamam merkezinde olan bu mahallin, lâğımlardan uzak kısmının ucuz bir halk plâjı haline konması kabil değil midir?

İlk mektepler için hazırlık

İlk mekteplerin açılmasına epey zaman olduğu halde maarif müdürlüğü şimdiden icap eden hazırlıkları yapmaya başlamıştır. Bilhassa bu sene yeniden açılacak olan beş ilk mektebin kira mukaveleleri yapılmış, mekteplere ait malzeme tedarik edilmiştir. Ders senesi başında mektepler açılınca hiç bir noksanları kalmıyacaktır.

Temizlik yaparken..

Bodrum katına inen bir kadın havagazından zehirlendi

Afet hanım isminde bir kadın dün Beyoğlunda İstiklâl caddesinde bir apartımanda temizlik yaparken bir aralık bodrum katına inmiştir.

Aradan uzun zaman geçtiği halde Afet hanımın bodrumdan çıkmadığını gören ev sahipleri birkaç defa seslenmişlerse de kandan cevap alamamışlar ve merak edip aramağa başlamışlardır.

Evdekiler bodruma indikleri zaman Afet hanımın baygın bir halde yerde yatmakta olduğunu görmüşler ve derhal polise haber vermişlerdir. Gelen memurlar kandancağızı ölüm halinde hastaneye kaldırmışlardır.

Yapılan tahkikatta Afet hanımın bodrumda temizlik yaparken havagazı borularına çarptığı ve boru patlayıp çıkan gazdan zehirlendiği anlaşılmıştır. Kadının hayatı tehlikededir.

Bir çırpıda

Bir sahne hikâyesi

Birisi anlattı. Hoşuma gitti. Yazıyorum:

— Ertuğrul Muhsin beyin geçen sene Pergünt eserinin temsili için ne kadar çalıştığı malûm. Kıymetli sanatkâr geceli gündüzlü çalıştı. Bu meşhur sanat eserini Türk sahnesinde mükemmel bir surette bize seyrettirdi, fevkalâde musikisini dinletti. Hattâ İstanbul Şehir tiyatrosunda seyredenler hayrette kaldılar. Temsil, dekor, rejisörlük harikulâde idi.

Bir gün Almanyadan Muhsinin bir dostu geldi. Gene Pergünt oynanıyordu. Rejisör temsilden çok memnundu. Alman dostunu alıp bir akşam tiyatroya götürdü.

Alman hayretler içinde seyretti. Seyretti.

— Hepsi.. Hepsi Almanyada, Berline oynadığı gibi.. Hepsi mükemmel.. Berlin sahnelerinden farkı yok.. dedi.

Fakat bir noktada Alman:

— Yalnız!.. dedi.. Muhsinin gözleri açılmıştı.

— Yalnız... Sihirbazın şu elindeki kepeç yok mu .. Bu sahneyi Berline oynadıkları zaman bu kepeç biraz eski idi. Burada yeni ve parlak bir kepeç kullanıyorlar. Halbuki sihirbaz eski ve ihtiyar bir sihirbazdır. Bu kepeç ile bir çok sihirler yaptığı için kepeç oldukça kararmıştır.

Muhsin:

— Evet.. Çok, çok doğru!.. dedi.

Bütün neşesi kaçmıştı. Kepeçin biraz parlak olması onu berbat etmişti. Günlerce neşesiz ve iştihasız, sinirli, kırgın dolaştı. Lâf açıldıkça:

— Kepeç biraz kararmış olacaktı!.. diyordu.

İşte sanat heyecanı buna derler. Doğrusu:

— Kepeç biraz kararmış olacaktı!..

Diye üzölmek, iştihadan kesilmek, günlerce sinir buhranı içinde kalmak her babayığitin kârı değildir. Bunu yapan tam manasile bir sanat heyecanıdır. Bir temsilde eserin her şeyine kadar düşünmek kepeçin kararma derecesine kadar nazarı dikkate almak az şey değildir.

Zaten bu sanat heyecanı olmasaydı, Muhsin de Muhsin olmazdı.

Bir de Muhsin sinirlidir derler. Sanatkârın her şeye karşı titiz ve itinalı olması lâzım değil mi? Öyle yalnız insanlara, aktörlere karşı değil, dekora, bazan bir kepeçeye karşı bile sinirli ve titizdir.

Hikmet Feridun

Amca beye göre!..

— İktibas ve tercüme hakkı mahfuzdur —

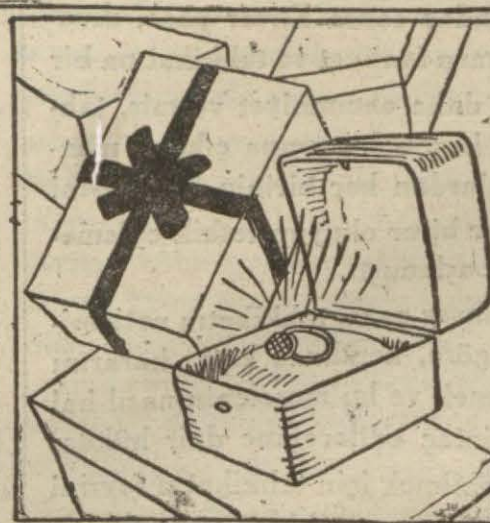
— Köşede bucakta hâlâ batıl itikat besleyenler var Amca bey...

... Adamcağzın biri bir kıza âşık olmuğ..

... Bu dersten kurtulmak için kıza baş vuracağıma bir üfürükçüye gitmiş...

... Bu aşırda evlenmek için binbir vasıta varken büyüünün faydası olur mu?...

'A. B. — Elbette olur!..
— ??...
'A. B. — Akıllı ile akılsızı ayırt eder!..

İttihat ve Terakki tarihinde esrar perdesi

Yakup Cemil niçin ve nasıl öldürüldü

Muharriri: M. R.

Binaenaleyh bu gibi işlerde şahsan ve zatî fikirlerle hareket etmek caiz ve kabil değildir.

Hüsrev bey serbes bırakılacağını ümit ederken..

Hüsrev Sami bey bundan sonra sözlerine şu suretle devam etti:

— Vaziyet bu merkezde iken, benim buraya sevkedilmeliğim pek şayanı dikkat ve bariz bir haksızlıktır. Şayet Yakup Cemil bey tarafından işlenilmiş ve katiyen tahakkuk etmiş bir cürüm varsa, o cürümle benim müşareketim ve alâkam olduğunun iddia edilmesi, heyeti muhtemelerinin aflarına rağmen arz edeyim ki bu hareket, tamamen siyasi muarızlarımızın bir husumet ve iftirası eseridir! Talât beyle arkadaşlarına karşı ötedenberi edindiğimiz tenkitkâr tavır ve hareket, bittabi hoş görülüyor, hüsnü telâkki edilmiyordu.

Halbuki onlar için bu menfi vaziyete nihayet vermek, «İttihat ve Terakki» dahilindeki kendilerine ferahlık vermeyen bu ağır havayı dağıtmak lâzımdı: Binaenaleyh böyle bir fırsat bekliyorlardı. Şimdi, bu meseleye benim ve bazı arkadaşlarımızın karıştırılması, o husumetin filiyat sahasına intikal ettirilmesi için beklenen bu fırsatın tecellisinden başka bir şey değildir. Biz de bu maksatla buraya, huzuru âlilerinize sürükleniyoruz..

Şu takdirde benim (sulhu müferit) ve (taklibi hükümet) teşebbüslerle alâkamı aramaktan evvel, Talât beyle arkadaşlarımızın bu eski kin ve husumetlerini nazarı dikkate almak daha muvafıktır!

Hüsrev Sami bey, bu ağır ve şiddetli izahatından sonra, şimdi artık susmuştu. O, sorulan suallerin, hattâ sorulmayan noktaların hepsine kifayetine kani olduğu derecede icap eden izahatı vermiş bulunuyordu. Binaenaleyh, istişabının ikmal edildiğine ve verdiği cevaplarla heyeti tahkikiye yi ikna ettiğinden emindi. Fakat Hüsrev Sami bey, sözlerini bitireceğine yakın, tahkik heyeti odasındaki telefonun zili çaldı.

Telefon başına giden tahkik heyetinden bir zat mütemadiyen:

— Peki efendim, şimdi bitiyor, emredersiniz..

Diye cevaplar veriyordu.. Hüsrev Sami bey, telefona verilen bu itaatkârane cevaplardan telefon edenin harbiye nazırı Enver paşanın nazırının istişababile ve tahkikatın seyrile yakından alâkadar olduğunu anlamıştı.

Bunun üzerine Hüsrev Sami bey:

— İstintakınız bitti, buyurunuz, çıkınız!

Dendi. Hüsrev Sami bey bu sözden artık serbest olduğunu zannettiği halde, tahkik heyetinin odasının kapısındaki bir inzibat çavuşu, kendisini istintak odasının karşısındaki boş bir odaya soktu. Kapıya da süngülü bir nöbetçi dikildi..

Hüsrev Sami bey, hiç tahmin etmediği bu muamele üzerine şa-

şırmış, kalmıştı.. Çünkü o, şimdi ihtilâttan menediliyordu..

Divanı harp reisi elindeki dosya ile nereye gidiyor?

Halbuki Hüsrev Sami bey, verdiği izahattan sonra, hadise ile alâkadar olmadığına dair tahkik heyetince de kanaat geldiğine emin bulunuyordu. Buna rağmen, kendisinin tevkif edilmesine makul bir mana veremedi. Şimdi o, derin bir surette inkisara uğramış bulunuyordu!..

Hüsrev Sami bey, tahkik heyeti huzurunda iken kendi vaziyetindeki vehameti hatıra getirmek şöyle dursun, bilâkis kendi halinden emin olduğundan Yakup Cemil beyi kurtarmak için elinden geldiği kadar gayret sarfetmiş, pek karanlık, pek tehlikeli mevkide gördüğü arkadaşını müdafaa etmek için elinden geldiği kadar uğraşmış, söz söylemiş, adeta (taklibi hükümet maznununu) arkadaşına avukatlık etmiş, fakat kendisini tebriye etmek için uzun uzadıya tafsilât vermek lüzumunu görmemişti. Çünkü Hüsrev Sami beyin kendine taallük eden noktalar etrafında tahkik heyetine verdiği izahat, bir maznunun şahsını müdafaaasından ziyade, alelade surette bir meselenin tavzihi için söylenen sözlerden ibaretti.

Hüsrev Sami bey, ihtilâttan menedilince vaziyeti düşünüp tahlil etmekle meşgulken, bulunduğu odanın (Bekirağa bölüğü) ile nezaret binası arasındaki geniş meydanlığa bakan penceresinden dışarıyı görüyordu. Bu aralık, divanı harp reisi Nafiz beyin, koltuğunun altında kocaman bir dosya olarak nezaret binasına doğru gittiğini gördü.

Hüsrev Sami bey, kendi istintakından sonra tahkik heyetinin içtimainâ nihayet verdiğini, başka bir kimsenin getirilerek istintak edilmediğini anlamış, bu itibarla Nafiz beyin böyle elinde bir dosya ile nezarete gittiğini pek manidar bulmuştu.

Hüsrev bey, bu dosyanın kendi ifadesine taallük eden kısımları ihtiva ettiğine ve Enver paşaya gösterilmek üzere alelacele götürüldüğüne katî surette kanaat getirmişti.

Hüsrev Sami bey tereddütli anlar geçirdikten sonra..

Filhakika Hüsrev Sami bey, bu düşüncesinde aldanmış değildi. Çünkü Kara Kemal beyin Yakup Cemil beyi geceleyin gizlice ziyaretinden sonra Enver paşa, divanı harp faaliyet ve tahkikatına bir kat daha ehemmiyet vermiş, tahkik heyeti huzuruna çıkan maznunlardan her birinin ifadelerini birer birer okuyup tetkik eylemeğe başlamıştı.

Enver paşa, tahkikatın neticesine göre, kendince katî kararını vermek ve bu meselenin nasıl hal ve intaç edileceğine dair hüküm verebilmek için tahkikatın seyrini muntazaman takip etmeğe şiddetle lüzum hissediyordu..

(Devami var)

Pireden Napoliye..

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Zannederdiniz ki Atinanın bir lokantasında değil Beyoğlunun her hangi bir salonunda bir öğle ziyafeti veriyorsunuz!.. Dikkat ediyordum. Herkes memnundu. Şikâyeti gösterecek hiç bir hareket yoktu. Yemek devam ettiği müddetçe muzika yalnız Türk havaları çaldı.

Adiryatik denizi üzerindeyiz.. Yıldızlarla ve ışıklarla dolu bir gece.. Vapurumuzun yaptığı dalgalar üzerinde parlıyor..

Hepimiz şezlonglara uzanmış İtalyan denizlerine doğru akıp giden suları seyrediyoruz..

Kitara ve keman sesleri aksediyor.

Bütün vapur bizimle meşgul.. Kalkaha ve neşe haline inkılâp etmiş kadınlı erkekli 150 genciz. Herkes bize gıpta ile bakıyor.. Neşemizi kıskanıyorlar sanki..

Fransanın Atina sefiri ile aynı vapurda gidiyoruz. Yanındakilere aynen şöyle söylüyor:

— Ne neşeli, ne kibar insanlar. Belli ki mesut bir vatanın çocukları bunlar..

Hakikaten Fransız sefiri çok doğru söylüyor! Mesut bir vatanın mesut çocuklarıyız... Hür, denizler kadar hür bir milletin parçasıyız.. Neşe, kalkaha, hayat, herkesten ziyade şimdi bizim hakkımız!.. Yabancı bir gemide, yabancı bir deniz üzerinde bunu daha iyi hissediyoruz.

Aynı vapurda 30 kişiden mürekkep bir Amerikalı heyet te gidiyor. Bunların şefleri bizimle temasa gelerek bir gece eğlencesi tertip edilmesini teklif ettiler. Kabul ettik.

Çok parlak bir gece idi. Yıldızlar semada pırıl pırıl yanyor, ılık bir rüzgâr esiyordu..

Saat dokuzda bizim güverte-mize geldiler.. Şefleri arkadaşlarını takdim etti. Bir takım avukat, doktor, profesör isimleri.. Sonra bize dönerek dedi ki:

— Neşeniz bizi kıskandırdı. Sizin aranızda bu gece bir kaç saat geçirerek gençleşmek, gençliğimizi ihya etmek istedik, bu güzel, yıldızların altında müstereken şarkılar söyleyelim, gülelim, eğlenelim..

«Hay hay.. Kabul...» sesleri.. Evvelâ hep birden Amerikan marşını söylediler.. Alkışladık.. Ondan sonra biz istiklâl marşını okuduk.. Onlar bu sefer bir alkış tufanı kopardı.. Yavaş, yavaş bütün vapur halkı etrafımızda toplanıyordu. Onlar söylediler, biz söyledik, onlar okudular, biz okuduk, onlar çaldılar, biz çaldık.. Böylece neşe, kalkaha içinde saatler geçti.. Herkes gülüyor, oynuyor, eğleniyordu.

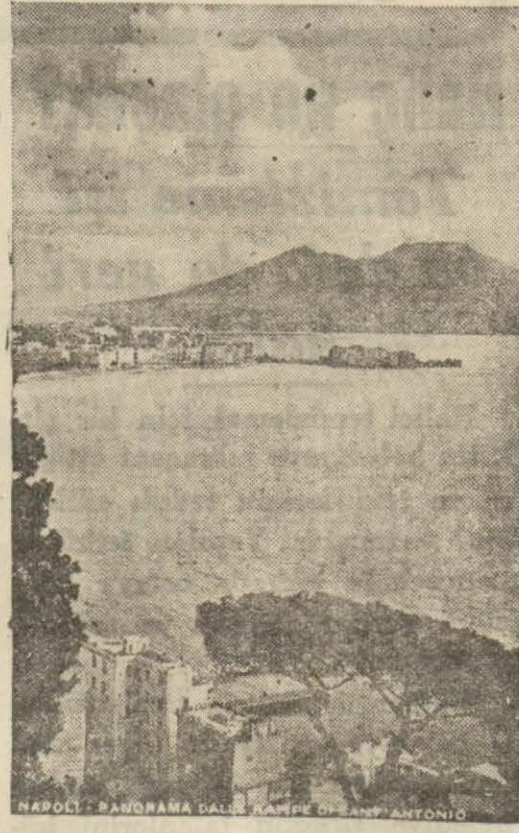
Nihayet gece yarısı oldu. «Teofil Gotyenin» kampanaları ağır ağır çalarak yatma zamanı geldiğini haber veriyordu. Amerikalıların reisi ortaya çıktı. bütün kuvvetle haykırdı:

— Yaşasın Türkiye, yaşasın genç Kemalistler!..

Fransız - İngiliz - Amerikan ağızlarından fırlayan sesler rüzgâr gibi dakikalarca uçuldu..

— Horra - horra!..

23 temmuz gecesi.. Kocaman bir ay tepemizde parlıyor.. Vapur Mesina boğazına doğru koşup duruyor. Her tarafta bir hazırlık.. Teofil Gotye süvarisi hürriyet

Napoli ve Vezüvün uzaktan görünüşü

bayramımız şerefine bu gece bir balo veriyor. Vapur baştan aşağı Türk ve Fransız bayraklarıyla donatılmış.

Geminin asansörleri durmadan inip çıkıyor.. Berberde saçlarını yaptırmaya gelen İngiliz - Amerikan misleri nöbet bekliyorlar..

Vapur kumandanının yolculara gönderdiği davetnamenin ilk iki satırını naklediyorum:

«Teofil Gotye süvarisi bu gece ye tesadüf eden Türkiye millî bayramı şerefine bir balo tertip etmiştir. Bu şerefli eğlenceye sizin de iştirak buyurmanızı rica eder..»

Gece saat on... Vapurun birinci sınıf güverte ve salonları elektrikler içinde parlıyor.. Ecnebi yolcular en öndeki kanapelere yerleştiler. Ortaya da üç kanape koymuşlardı. Birinci kanapede kumandan; ikincisinde Fransanın Atina sefiri ve diğerinde de tesadüfen bizimle seyahat eden mebusumuz Necip Ali bey bulunuyordu.

Merasime tam onda başlandı. Galatasaray izcileri evvelâ muntazam bir şekilde marseyyezi, sonra istiklâl marşını söylediler.

Ondan sonra Necip Ali bey türkçe bir nutuk irat ederek Türk

istiklâl savaşının güzel bir tarihçesini yaptı, bu nutuk muallimlerimiz tarafından İngilizce ve Fransızcaya tercüme olundu. Şiddetle alkışlandı. Bilâhare seyahate iştirak etmekte olan konservatuar muallimlerimizden Sezai ve Seyfeddin beyler tarafından piyano ve viyolonsel ile bir konser verildi.

Bu klâsik parçaları müteakip kendileri tarafından gayet güzel bir şekle sokulmuş olan zeybek şarkısı çalındı. Bilhassa ecnebi bu Türk havasını uzun uzun alkışladılar.

Bundan sonra Fransız sefiri kalkarak bir nutuk söyledi.

Bu nutkunda Türklerin son 10 sene zarfında yaptıkları inkılâbın akılları durduran bir inkılâp olduğunu, Türkiye'deki terakkiyi görebilmek için uzaklara gitmeğe hacet olmadığını, her hal ve hareketin ve hattâ bu gecenin buna bir misal teşkil ettiğini söyledi. Bilhassa Türklerin Avrupada bir sulh unsuru bulunduğunu ve Türk - Yunan dostluğunun buna bir misal teşkil etmekte olduğunu tebarüz ettirerek sözlerini aynen şöyle bitirdi:

— Eğer bir harp olursa bundan ne Türkler, ne de Fransızlar mesuldür. Yaşasın Türkiye!.. Yaşasın Fransa!..

Bütün vapurun salonları çınlandı.

— Yaşasın Türkiye, yaşasın Fransa!..

Napoli sirtlarında güneş doğuyor.. İtalyanların aşk ve şiir memleketi dedikleri bu meşhur şehir karşısında, dumanlar içinde hayal meyal seçilmeye başlıyor..

Her taraf yemyeşil.. Sular, dağlar, adalar her yer ve her şey yeşil.. Bilhassa tepelerden beyaz dumanlar püsküren (Vezüv) yanardağı bu tabloya ne muhteşem bir (dekor) yapıyor.

Oh, ne güzel bir sabah.. Napoli sirtlarında sabah muhakkak dünyanın en güzel şeyi! Vapurumuz bu meşhur aşk ve musiki memleketine doğru koşup duruyor..

Esat Mahmut

Bafrada güzel bir spor günü

Bafra Gençlerbirliğinin Samsunlu misafirlerine verdiği ziyafet ve Gençlerbirliği ile Samsun tütün fabrikası takımı

Bafra 28 (Hususî) — Kasabamızda spor faaliyetleri diğer kazaları kıskandıracak kadar ileridedir. Spor kulüplerimiz civar spor teşekküllerle sık sık temaslarda yapmaktadır. Bafra Gençlerbirliği Samsun tütün fabrikası spor kulübünü bir futbol maçı yapmak üzere Bafra'ya davet etmişti. Binlerce seyircinin huzurunda hakem Ziya beyin çok güzel idare ettiği maç emsaline nadir tesadüf edilir samimî bir hava içinde cereyan etmiş ve Gençlerbirliği bire karşı üç sayı ile T.F.S. takımını yenmiştir.

GUNUN HABERLERİ

Neden grafik mevcut değil?

Sergi komiseri Mücteba beyin beyanatı

Galatasaray lisesinde açılan yerli mallar sergisi, şimdiye kadar gazetelerde muhtelif noktai nazarlardan tenkit edilmişti. Sergi komiseri Mücteba bey bu mesele etrafında bir muharririmizle habihal ederken şu sözleri söylemiştir:

— Sergi talimatnamesinde sergide grafikler, istatistikler yapılmasına dair madde vardır. Fakat bunu nasıl tatbik edebildik. Fabrikatörler ne kadar istihlal yaptıklarını ve sermaye vaziyetlerini, her türlü vergi ihtimallerinden endişe ederek söylemiyorlar. Bu itibarla bir rakam bulmakta müşkülât çektik.

Lise binası dahilinde daha fazla ne yapılabilir. Duvara bir çivi çakmak için tereddüt ediyoruz. Esasen buna mektep idaresi de mâni olur. Bu şerait altında sergiye bu kadar müesseseyi toplamakta da müşkülât çektik. Yapılan tenkitleri haksız bulmuyoruz. Fakat gazeteci arkadaşların içinde bulunduğumuz müşkülâtı da takdir etmeleri lâzımdır.

Kız talebe yurdu

Maarif vekâletinin vilâyetlere bir tamimi

Liseleri ikmal eden kız talebenin İstanbul Üniversitesine ve diğer yüksek mekteplere devamını temin için yapılan teşvik üzerine Türk kadın birliği himaye ve mürakabesinde geçen sene Şehzadebaşında bir kız talebe yurdu açılmıştır.

Talebeye yardım maksadile tesis edilen yurtta talebenin sıhhatine itina edilmekte ve bu müessesede kalacaklardan ikamet, kahvaltı, ve yemek bedeli olarak (22) lira ücret alınmaktadır. Önümüzdeki ders senesinden evvel yüksek tahsil için İstanbul gidecek kız talebenin velilerine yurdun tavsiye edilmesi ve bu suretle inkişafına çalışması rica edilmektedir.

Ermeni vatandaşların alacakları teyyareler

Ermeni vatandaşlarımızın orduya bir kaç tayyare hediye etmeğe karar verdiklerini yazmıştık. Ermeni muteberanı şimdiye kadar aralarında beş bin lira toplamışlardır. Patrik efendi herkesin iktidarı nisbetinde bu işe iştirak etmesi lâzım geldiğini beyan etmiştir.

Ege tütünleri

Tütün mahsulüne zarar veren ve bazı yerlerde görülen Trips haşeresinin imhası için mahsul etrafındaki çalıların tehlikesiz bir şekilde yakılması lâzım geldiği Ziraat vekâletinde Ege mintakası ziraat müdürlüğüne bildirilmiştir.

Fethiyede bir maç

Fethiye 2 (A.A.) — Bugün öğleden sonra Muğla halkevi spor takımile Fethiye sporcuları bir futbol maçı yapmışlar ve halkevi sporcuları bir sayı ile galip gelmişlerdir. Maç çok heyecanlı olmuştur.

Şarkî Çinde yeni hadiseler

Birçok Sovyet memurları tevkif edildi

Moskova 3 (A.A.) — Kabarovskdan bildirildiğine göre, şarkî Çin demiryolları istasyonlarında son zamanlarda yirmiden fazla Sovyet memuru Japon jandarmaları tarafından tevkif edilmiş ve yeniden kütle halinde Sovyet memuru ve amelesinin tevkifine de hazırlanılmaktadır.

Bu tevkifatın sebebi meçhuldür. Ancak, bu tevkifatın Çin şark demiryollarının muamelelerini bozmak için tertip edilmiş olan umumî plâna dahil bulunduğu zannedilmektedir.

Alman Millet mahkemesi toplandı

Berlin 2 (A.A.) — "Millet mahkemesi," dün ilk defa olarak Prusya Diyet meclisi binasında toplanarak devletin emniyetine karşı suikast hazırlamak cürmüne ait muhtelif işleri tetkik etmektedir.

İtalyan - Bulgar ticarî anlaşması

Sofya 2 — İtalya ile ticarî mübadele için bir anlaşma yapılmıştır. Anlaşma Bulgaristanda memnuniyetle karşılanmıştır.

Ziraatî teşvik

Yunanistan pirinç yetiştirmek istiyor

Yunanistan ithalâtı tahdit etmek maksadile, ziraî mahsulâtını artırmaktadır. Bunlardan pamuk ve pirinç ziraatî başta gelmektedir. Bir kaç senedenberi pamuk sahasında yapılan teşebbüsler ümit edilen neticeleri vermemiştir. Yunanistan mensucat fabrikalarının ihtiyacı için dışarıdan pamuk almaktadır.

Son zamanlarda pirinç zeriyaatına da çok ehemmiyet verilmektedir. Yunanistanda, pek az pirinç çıkar. Yunan ziraat daireleri, pirinç ziraatına müsait yerlerde zürraî pirinç ziraatına teşvik etmektedirler.

Bundan başka Yunan sermayedarlarından biri, çeltik fabrikası açmağa teşebbüs etmiştir. Şimdiye kadar Yunanistanda çeltik işi iptidai vasıtalarla yapılmakta idi.

Bulgaristan yaş üzüm ihraç ediyor

Sofya 2 — Harice üzüm sevki için hazırlıklar bitmiştir. Bu sene 2600 vagon taze üzüm gönderilecektir. Bu miktar geçen seneye nazaran yüzde 25 fazladır.

Yunan Makedonyasında ademi merkezîyet

Atina 2 — Yunan Makedonyasında ademi merkezîyet usulünü tatbik için kuvvetli bir cereyan vardır. Bazı gazeteler bu hususta hararetti makaleler neşrediyorlar.

Amerikada grevler

Minneapolis - Birleşik Amerika - 2 (A. A.) — Kurşun boruları silâh gibi kullanan grevleri, kamyonlara hücum etmişlerdir. Kamyonlarda seyrüsefer edenler, polislin himayesi altındadır. 150 işçi tevkif edilmiştir.

GUNUN MESELELERİ

Avrupada ne zaman harp çıkabilir?

Avrupada vaziyet ne merkezdedir? Bir harp ihtimali var mıdır? Meşhur İngiliz gazetecilerinden Word Price bu hususta uzun tetkikatta bulunmuş ve mübim bir makale yazmıştır. İngiliz muharriri makalesinde diyor ki:

"Fransa harp istemiyor. Fakat şu dakikada Almanyadan korkusu yoktur. Şimdiki halde Fransa en kuvvetli vaziyettedir. Fransız hükümeti hiç bir zaman Almanyaya karşı taarruz harbi yapmayacaktır. Fakat Almanya, halkın reyini Almanya ile birleşmek için olsa bile, Sardaki madenlerin ve Fransız sermayesinin mukabili nakten verilmedikçe Sarı ıggale kalkarsa harp çıkabilir.

Bundan başka Avrupada Alman taarruzu yüzünden çıkacak her hangi bir harbe Fransa iştirak edecektir. Çünkü Almanya bu harpten muzaffer çıkarsa kendisine taarruz edeceği kanaatinde dir.

Fransa, Almanyanın bir taarruzu ihtimaline karşı İngiltereye yardım teklif ediyor. Buna mukabil İngilterenin Hollanda ile Belçikanın bitarafıklarına kefil olmasını istiyor. Fransa Hollandanın, İngilterenin her tarafına karşı hava taarruzları için güzel bir saha olacağı kanaatinde dir. İngiltere Hollandanın bitaraflığına kefil olursa Hollanda hükümeti tayyare karargâhlarını Almanyaya taarruz için İngiltereye açar. Fransızlar Almanyanın gizlice mühim surette silâhlandıklarına kanidir. Almanlara gelince, halkın büyük bir kısmı harp istemiyor, fakat hükümet halkı Almanyanın düşman devletler tarafından muhasara edildiğine kandırırsa Almanlar her şeyi yapacaklardır.

Avusturyada komünistler, Naziler ve Dollfuss siyaseti taraftarları aynı kuvvette üç fırka teşkil ediyor. Ve bu, tehlikeli bir vaziyet ihdas etmektedir."

Ejder gibi

Yukarıdaki resim müthiş bir ejderi andırıyor. Halbuki bu resim bir tayyarenin ucunu gösteriyor. Tayyareci buraya iki büyük göz resmi yaparak korkunç bir manzara vermiştir.

Ahbaplar gidince 74 lirayı bulamadı!

Refik isminde birisi Mevlânekâpı civarında kale dışarısında dolaşırken önüne iki kişi çıkmış, yanına sokularak ahbaplık tesis etmişler ve bir müddet beraber dolaşmışlardır.

Bunlar ayrıldıktan sonra Refik efendi cebine bakınca 74 lirasının aşırılmış olduğunu görmüştür. Zabıta bunların iki kipti olduklarını meydana çıkarmış ve ikisini de yakalayıp adliyeye teslim etmiştir.

'ASKERİ BAHİSLER'

Rus ordusuna dair

Askerî muharririmizden:

Sovyet iktisat sistemi, beş senelik plân, ziraat politikası ve daha buna benzer Rusyaya ait bir sürü meseleler üzerinde rivayetler çok muhtelifdir. Kimisi muvaffak oldu, kimisi olmadı, kimisi olacak, kimisi olmayacak deyip duruyor. Fakat herkesin birleştiği ve ittifak ettiği bir nokta varsa o da Rusların kuvvetli, modern bir ordu kurdukları ve bugünkü rejimin bu sağlam mesnede istinat ettiği dir. Bu sebeple bütün dünya matbuatında kızıldorduya dair bazan çok büyültülerek ve bazan mümkün olduğu kadar hakikate temasa çalışılarak bir hayli havadis çıkarılır, malûmat verilmeğe uğraşılır. Biz de bu iyi komşunun kurduğu bu en sağlam müessese hakkında hakikate en yakın olarak bulduklarımızı nakle çalışacağız:

Avrupa, Asya ve Afrika haritalarını havi bir pafta üzerinde yalnız Rus memleketinin ıggal ettiği saha takriben diğer geri kalan bütün memleket kalarlarının heyeti umumiyesine müsavidir. Bu sebepten bugünkü tayyare terakkîyatı karşısında hava taarruzundan korkmadan mütemerkiz sanayi mintakaları tesis etmek bahtiyarlığı hemen yalnız Rusyada mevcuttur. Bu itibarla da harpte malzeme tedariki hususunda en sağlam membalara malik olan ordulardan birisi Sovyet Rusyadır.

Kızıldordunun her sene celbettığı efrat mevcudu 800,000 tahmin edilmektedir. Hazarda 82 piyade fırkası ve bunlardan 25 inin daima dolgun mevcudlu esas muvazaf fırkaları teşkil ettiğini diğer 47 fırkanın müstahfız, 9 fırkanın ihtiyat, 1 fırkanın muhtelit bulunduğu tahmin edilmektedir. Süvari mevcudu 15 fırka olarak biliniyor.

Yeni rejim her şeyden evvel kızıl orduyu malzeme itibarile harice muhtaç olmaktan kurtarmıştır. Piyade gayet mebzul miktarda otomatik tüfeklerle teçhiz edilmiştir. Topçunun mühim bir kısmı motörlendirilerek kıymeti artırılmış, hava defi topçusu tamamen motörlendirilmiştir. Vâsi mikyasta muharebe arabası ve zırhlı otomobil kızıl ordunun taarruz kabiliyetini mühim surette artırmıştır. Ve en mühimmi de tekmil bu imalât yeni sanayileşme plânile memleket dahilinde tahakkuk ve düşman hava taarruzlarından masun yerlerde temerküz ettirildiği için sefer için de emniyet altına alınmıştır.

Ruslar hava silâhına ve hava taarruzlarına büyük ehemmiyet vermektedirler. Bir harp halinde düşman cephe gerisinde tekmil iktisadî faaliyetinin bu vasita ile durdurulabileceğine kani olduklarından büyük bomba tayyareleri imalâtı Rusyada son senelerde çok artmış ve ehemmiyet kazanmıştır. Hâlen Rusların malik olduğu harp tayyarelerinin miktarı hakkında verilen haberler pek muhtelifdir. Bunun 2200-2800 arasında bulunduğu iddia olduğu gibi 2935 senesinde bu miktarın 5000 ne iblâğ edileceği de tahmin edilmektedir.

Hali hazır tahminata nazaran Sovyetlerin 650 avcı, 500 gündüz, 150 gece bombardıman, 900 keşif tayyaresi vardır. Maamafih bu rakamlara kati nazarile bakmak pek doğru olamaz. Ruslar diğer hu-

suslarda olduğu gibi ordu mevcudu hakkında da dehşetli ketumiyet muhafaza etmektedirler ve tekmil erkam tahminden ibarettir.

Hali hazırda Sovyet Rusya dahilinde uçmakta olan 300-400 sivil tayyarenin de mühim hallerde bir çok hizmet göreceği şüphesizdir.

Hava kıtalarında müstahdem insan mevcudu 35.000 ve üçüncü eşhas mevcudu 6000 olarak tahmin olunuyor. (Üçüncü eşhas mevcudu itibarile Rusya diğer tekmil milletlerden yukarıdadır. Fransa ve Amerikada bu miktar 3500 olarak tahmin edilmektedir).

Rus bahriyesi eskidenberi ordusile mütenasip olacak derecede büyük ve kuvvetli olamamıştır. Bunun sebebini her şeyden evvel bu büyük memleketi kuşatan denizlerin birbirile bağli bulunmamasında aramalıdır. Bu sebepten bugün de Sovyet Rusya çok kuvvetli bir kara ordu ve bir hava ordusu meydana getirdiği halde denizde ancak memleket müdafasına yarıyacak kuvvete maliktir. Yeni düşünülen Petersburg - Ladoga - Omega gölü - Beyaz deniz arasındaki Stalin kanalı yapılırsa Baltık denizile büyük Okyanos birleştirilmiş olacağından deniz sevkülceyi itibarile mühim bir deniz filoları meydana getirmek ve bunu yerine göre muhtelif sahnelerde kullanmak mümkün olacaktır.

Rusyanın sanayileşmesi dolayısıyla deniz programının tatbiki de kısa bir zamanda mümkün olabilecektir. Maamafih yeni Sovyet - Fransız anlaşmasından sonra Fransız tezgâhlarına da bazı harp gemilerinin siparişi olunacağı ve bedellerinin petrol ve benzin olarak ödeneceği rivayet edilmektedir.

Kızıl ordunun talim ve terbiyesi yalnız harp maksadile yapılmaz. Rejimin memlekete yayılması ve ordunun buna her vakit sağlam bir temel teşkil etmesi için bu en büyük toplu küttleden her suretle istifade çaresi düşünülür. Harp talimleri ve manevralar yanında okuyup yazma, komünist partisinin hedefleri, bunun istihlal çareleri öğretilir ve bu meyanda propagandaya, hususî matbuata çok ehemmiyet verilir. O derecede ki kızıl orduda yetişip dönen ve rejime karşı sadakat ve hizmet gösterenler köylerinde ve kasabalarında rejimin en sağlam ajanları olarak telâkki olunurlar.

Talim ve terbiyenin bu ikinci tarzını askerî talim ve terbiyenin zararına olarak görenler ve bu yüzden kızıl orduda gerek efrat ve gerekse zabitan ve kumanların harp için yetişmesini kâfi bulmayanlar çoktur. Sovyetler ise bunu kızıl ordu müntesiplerinin manevî yükselmesi telâkki ettiklerinden bu işte hakikati bulup çıkarmak hayli güçtür.

M. S.

Beyefendi

Maruf Teksayt kaputları daima böyle kapalı zarf deruunda eczanelerde satılır.

KANSIZLIK

benizsizlik için yeğâne deva kanlı ihya eden En muntahip etibba tarafından tertip edilmiştir.

Nörastemi,
zafiyet ve
Chlorose

SIROP DESCHIENS, PARIS

Alan kazanıyor.. 50000 lira!

“Vakit kalmadı! Çekiliyor.. Yarım saat sonra 50000 lira çekiliyor!..”

“Tali burada.. Kader burada.. Kısmet burada, bir buçuk lira ver zengin ol...”

— Alan kazanıyor... 50,000 lira... Yarım saat sonra çekiliyor. Kader, kısmet... Alan kazanıyor... 50,000 lira kazanıyor... Elinde bir sürü bilet böyle avaz avaz bağırarak arkanızdan koşan:

— Beyefendi... Bir kere talihi ni tecrübe et bakalım!.. diye önüne çıkan seyyar piyango bayinin hayatını hiç merak ettiniz mi?

Istanbulda filânca, filânca yerlerde durup gazete satan herkesin tanıdığı gazete müvezzileri vardır. Meselâ Kadıköyündeki gazeteci, Akbaba Suat bey gibi.

Şehirde daha bunun gibi bir çok halkın çok iyi tanıdığı meşhur satıcı tipleri, meşhur işaret memurları, meşhur destancı ve şarkıcılar, köprü üstünde meşhur zarf kâğıtçılar vardır. Hepimiz bu İstanbul meşhur simalarını aşağı yukarı biliriz.

Şimdi böyle avaz avaz bağırarak meşhur seyyar biletçiler çıktı.

Meselâ bunların arasında kambur, mavi gözlü bir çocuk vardır. Hem gazete satar, hem piyango bileti... Bir kolunda «Akşam» lar, bir elinde biletler Dördüncü Vakıf hanının önünde çim çim öter...

Mavi gözlü küçük bu muhitte büyük bir şöret kazanmıştır. Sattığı bir keşidelik biletlere çok defa ikramiye çıktığı için o civar halkı ona «Uğur bey» ismini koymuşlardır. «Uğur bey» aşağı, «Uğur bey» yukarı...

Bütün Vakıf hanındaki tüccarlar, avukatlar onun müşterisidir. Geçen gün Vakıf hanının önünden geçiyordum:

— Beyefendi... Beyefendi... diye bir ses. Baktım Uğur bey.

— Yazık... dedi, kaybettiniz.

— Neden?..

— Geçen ay size bir bilet vermiştim de almadınız ya...

— Evet...

— O bilete büyük ikramiye düştü işte...

— Vah, vah, vah... Müteessir oldum şimdi...

— Öyleyse şu bileti alın... Bakın bir kere yüreğiniz yandı, bir daha yanmasın... Alın alın...

Gelin de şimdi almayın, tabii ben de aldım.

Bir de Beyoğlu caddesinde bir aşağı, bir yukarı dolaşan sakalı uzamış, perişan kıyafetli bir bayi vardır.

Evvelki gün kendisine:

— Madem ki alan kazanıyor.. Bir buçuk lirayı veren 50,000 lira kazanıyor. Niçin bu nimetten istifade etmezsin?..

— Beyim, diye gülümsedi, terzi kendi söküğünü dikemez derler; doğrudur. Bizim hayrımız başkalarına... Herkesi zengin ederiz, kendimiz bir şey kazanamayız. Bak tayyare piyango müdürü Fikri beye bile senelerden beri bir kerecek piyango vurmuş.

— İşinden memnun musun?..

— Allah bin bereket versin.. Neden memnun olmayacağım?.. Bizim müşterimiz çoktur bey.

Çünkü biz bilet sattığımız adamın ismini, cismini sormayız.

Bir keşidelik bir bilet satılıyor

Parayı alır, bileti teslim ederiz. Neden dersen, zaten bir keşidelik satıyoruz. Adamcağuzun neden ismini soralım. Bazıları bilet alınca ismini söylemek istemez, piyango vurunca kimse işiñnesin arzu eder. Bunlar hep bizim müşterimizdir. Biletlerini alırlar. Biz de biletin numarasına bakmayız bile... Nemize lâzım...

Sana tuhaf bir şey anlatayım. Evvelki ay böyle bağıra bağıra bilet satıyordum. Bir bey yanıma yaklaştı:

— All. diye 25 kuruş verdi..

— Bu ne beyim? diye sordum..

— Üzümünü ye de bağını sorma... dedi uzaklaştı. Sonradan anladım. Bu bey benden bir bilet almıştı. Bu bilete ikramiyelerden biri düşmüş olacak ki bana 25 kuruş bahşiş verdi. Amma ben o beyin biletinin numarasını bile bilmiyorum.

Sonra biz bilet alacak adamı daha karşıdan geliriken yüzünden anlarız. Hemen yaklaşıp:

— Beyim... Al... Sonra pişman olma... Yarım saat sonra çekiliyor... 50,000 lira diye başlarız. Tek keşidelik değil devamlı biletler de satarız. Daimi müşterilerimiz vardır. Her ay götürüp biletini kapısına teslim ederiz. Bazan müşterilerin sıkıntıları olur:

— Bu ay veremeyeceğiz!. Gelecek ay ikisini birden alırsın!.. delrer. Biz de peki deriz. Uç ay evvel gene böyle oldu. Bir yere bilet götürdüm:

— Bu ay para veremeyeceğiz!.. İstersen borca bırak.. dediler.

Acıdım, bıraktım. Biletin numarasını biliyordum. Çünkü daimi, devamlı bilet... Bir de o gün ona 40,000 lira çıkmaz mı? Hemen koştum.

— Böyle, böyle, böyle!.. dedim.

Çıkara çıkara ne verseler beğenirsin 2 lira... Zatan bana bir buçuk lira bilet borçları vardı. Şaştım, kaldım vallah!..

— Bir bilete size ne kalır?

— Belli olmaz ki... Biz pazarlıkla satarız. Bir buçuk liradan bir liraya, doksan kuruşa kadar indigimiz olur amma.. Keşidesine göre tabii...

Bu izahati verdikten sonra yüz

tük pabuçlarını sürte sürte, avazı çıktığı kadar bağıra bağıra uzaklaştı:

— Haydi alan kazanıyor... 50,000 lira yarım saat sonra çekiliyor.. Vakit kalmadı. Çekiliyor..

Hikmet Feridun

AKŞAM

İlan tarifesi

Sahife	Kuruş
1 Santim	400
2	250
3	200
4-5	100
İç sahifelerde	60
Son ilan sahifelerinde a.	30

Bir ay içinde 100 santimden fazla ilan verenlere hususi tenzilâtli tarife tatbik olunur.

Mektep ve neşriyat, doğum, nişan, akit, teşekkür ve ölüm, icra, tapu ve mahkeme ilânları için hususi tarife tatbik olunur.

Gazetemizde neşredilecek ilânlar için müracaat yeri: **İlançılık kolektif Şirketi**
Ankara caddesi, Kahraman zade han. Tel. 20094-20095

Radyo

4 Ağustos cumartesi

Istanbul : 18,30 Fransızca ders, 19 plâk neşriyatı, 19,30 Türk musiki neşriyatı. (Fahire hanım, Refik, Fikret beyler), 21 Eşref Şefik bey tarafından konferans, 21,30 stüdyo caz ve tango orkestramız tarafından dans musikisi.

Varşova (1414 m.) — 18,25 tagannili caz musikisi, 18,50 plâk, 20,15 plâk, spor, 21 Chopinin eserlerinden mürekkep piyano konseri, 22 muhtelif, 22,15 tagannili orkestra konseri, 23,10 Poznandan naklen musiki ve sözlü neşriyat, 24,05 dans musikisi.

Bükreş (364,5 m.) — 19,05 radyo orkestrası, 19,30 Salzburg müsamereleminin birincisi. «Tristan ve İso» operasını nakil, 23 haberler, 23,30 kahvehane musikisi.

Prâg (470,2 m.) — 18,45 plâk, haberler, 18,55 plâk, 19 amele neşriyatı, 19,10 plâk, amele neşriyatı, 19,55 Almanca haberler, 21 (A La Ste Anne) isimli üç perdelik operet, 23,15 plâk, 23,30 M. Ostrava.

Budapeşte (550,5 m.) — 21,30 polidor - Brunevik plâkları, 22,15 haberler, 22,40 çigan takımı, 23,15 çigan takımı.

Viyana (506,8 m.) — 21,15 Ay üzerindeki kız isimli Stiglerin opereti, 23,30 haberler, 23,50 halk trionu tarafından Viyana musikisi, 24,50 bando müzik.

SEYAHAT NOTLARI

Bir şato âlemi

Yemek odasında otuz ve bara müvazi diğer veranda da yirmi dört kişilik birer masa kurulmuştu. Baron J. E. nin karşısına Wagnerin müheykel eşhasını hatırlatan bir Norveç kızı oturdu ve, şatoya ilk defa geldiğim için olacak, beni sağına aldı. Ne sofranın bil-lürlerini ve gümüşlerini, ne de yemeklerle şarapların nefasetini tasvir edecek değilim. Ayda belki iki milyon frnak iradı olan bir zatın evinde, bunlar pek tabiidir. Kayde şayan olan hususiyet, ev sahibinin insanı hemen ısındıran sadeliği, ve çağırılmış olduğu insanların ruhu açan neşesidir.

Sonra da, bu kadar güzellik bol-luğuna nadir tesadüf olunur. Yanımdaki Fransız kızı bir Tanagra gibi ufak tefek, kusursuz bir vücuda malik. Koyu kestane, iri gözlerini açarak muttasıl söylüyor ve gülüyor. Boynunu, bileklerini ve parmaklarını süslüyen mücevherat, bu zengin muhitte bile dikkati celbedecek kadar mühim.

Orta bir artist fakat yüksek bir maliyeci olan bu çapkın kızı üç senedenberi tanıyordum ve Mısırlı bir beyin feddanlarını sattırarak Pariste kendi namına ne esah iratlar yaptığını biliyordum. Şimdi o, bilmem hangi vesile ile, Mısırlı diğer bir beyin dostu olan meşhur bir komedyenden bahsediyordu:

— M. in bütün parasını yedikten sonra ortada bıraktı. Zavallı çocuk hâlâ âşık, hâlâ kör, bir türlü vazgeçemiyor; kadının etrafında dolaşarak bir tebessüm sadakasına, bir sevda kıvrıntısına iktifa ediyor.

Norveçli kız kulağıma eğildi: — Komşunun gözündeki çöp meseli...

Esmer Tanagra devam ediyordu:

— Ah, o, ne haris, ne müthiş, ne kıskanç bir mahlûktur! Evet kıskanç; şöreti, parası, parlak dostları, her şeyi var. Bununla beraber bir arkadaşının en küçük muvaffakiyetini çekemez; başkasının saadeti onun için adeta bir zehirdir. Yüzü sararır, dudakları titrer, gözleri hiyanete parlar. Halbuki bu kadın sahnede en yüksek hisleri ve en asil fikirleri herkesi hayran eden bir hassasiyet ile temsil ediyor, ve hakikî göz yaşlarıyla ağlıyor. Bu garabete ne dersiniz?

Bir çok operetlerin musikini yazan İtalyan bestekârı R. M. cevap verdi:

— İnsanların kafalarında ve kalplerindeki tezatlar saymakla bitmez ki: Hasta bir çocuğun karşısında şefkatle ağlayan caniler, en saf duyguların yanında en süflî temayülleri besleyen mütereddiler, eserleri şahikalarda ve kendileri lâğımlarda yaşayan şairler ve nihayet, bahsettiğiniz matmazel G. gibi, hayatta bir şeytan ve sahnede bir melek olan komedyenler pek çoktur.

Ben bu sözleri tamamladım:

— Bir Türk mütefekkeri der ki, insanların zekâsı ve hissi, yüksek tepelerle derin uçurumlardan müteşekkül bir dağ zenciri gibidir.

Bestekârın sokunda oturan incecik ve sapsarı bir İngiliz sinema yıldızı:

— Oscar Wild, Mallarmé, Rimbaud, Verlaine... diye saydı ve bir taş bebeğinkiler kadar iri ve par-

lak olan gözlerini R. M. e dikerek mırıldandı: «Ne doğru, ne doğru.»

Baron J. E. nin, kadın ve erkek bir kaç dostile ve Norveçli kızla, yeni bir seyahatten döndüğünü biliyordum. Bu seyahat baronun buharlı yatı ile yapılmış, üç, dört ay sürmüş ve aşağı yukarı dünya dolaşmıştı. Dünyayı dolaşmak; şu yaşadığımız arzın hiç olmazsa her köşesini gördükten sonra ölmek.. Bu benim için eski bir arzu, aziz bir hülya idi. Norveçli kızın «fjord» lar kadar gölgeli ve derin mavi gözlerine baktım; onların renginde ve manasında Kırmızı Denizin ateşini, Hindin mabetlerini, Seylânın cennetini, Çin'in ezeli sırrını ve Japonya'nın eskiyi ve yeniyi yanyana ve aynı kuvvetle yaşatabilen ruhunu aradım.

Norveçli kız bu seyahatten kim bilir ne zengin duygularla, ne sonsuz hatıralarla dönmüştü. Kendisine merak ve heyecanla bir çok şeyler sordum; yanı dalgın cevap verdi:

— Seyahatimiz pek hoştu. Fakat fazla uzun sürdü; fazla yorucu idi. Ben her yere çıkmadım ya... Tekmil «Java» da saçlarımı yapacak berber bulamadım...

O kadar!... Norveçli kız başka bir bahse geçti ve Baronun at ve av heveslerini anlattı. İnsanlar hep böyledir; ellerindeki şeylerin kıymetini bilmezler...

Yemegin sonuna gelmiştik. Ev sahibinin ricası üzerine arkadaşım S. Bey ayağa kalktı; selis bir Fransızca ile baronun misafirperverliğinden, davtililerin hoşluğundan bahsettikten sonra uzun tafsilât ile Türkiye'nin eski halini ve bugünkü inkılâp ve teceddüdünü anlattı ve heyecanlı mukayeseler yaptı. S. bey söyledikçe verandadaki diğer misafirler de birer birer gelmiş, etrafını sarmışlardı. Uzun alkışlar dinleyicilerin hayret ve takdirini ifade etti. Baron J. E. kısa ve sevimli bir mukabelede bulundu ve sözünü bitirirken dedi ki:

«— Bu derece edebî ve diplomatik bir lisan kullanan S. beye ancak Sefir bey diye hitap edebiliriz.»

Filhakika S. bey şatoda «Sefir Bey» rütbesinden hiç düşmedi! iltifat ve fantezi...

İkinci gece idi; sabahın üçüne doğru bir İngiliz profesörü Mister L. gizlice yukarıya çıkıp yatmıştı. Baron ve sekiz on kadın ve erkek bu oyun bozanlığı cezalandırmak için zavallı muallimin odasına hücum ettiler, yatağının başucunda av borusunu çalarak karyolasını devirdiler ve Mister L. telâş içinde uyanıp şaşkın şaşkın etrafa baktıkça «profesörün kürsüsünü düvirdik» feryadıyla uzun uzun güldüler. Şaka ve fantezi... Zaten teknil bu şato âlemi nefis bir fanteziden ibaret değil miydi?

On kişilik bir orkestra ile danslar; her akşam, yemekten sonra Paristen getirtilen artistlerin muhtelif oyunları; ancak iki üç saat uyuduktan sonra sabah erkenden av borusu uyanarak ata binmek ve şatonun ormanında yüzlerce tavşan öldürmek; parkta hissi gezintiler, şatonun her tarafında başa flörtler...

Dört gün dört gece süren bu serbest âlemde, muhtelif memleketlere mensup elli, altmış kadın (Devamı 9 uncu sahifede)

Izzet Melih

SİNEMA

Uludağda mühim sahneler çevrildi

Bataklı damın kızı filminin haricî sahneleri bitti, şimdi stüdyoda çalışılacak

Bataklı damın kızı filminden bir sahne: Satılmış zade, çeşme başında Ayselle görüşüyor

«Bataklı damın kızı» filmi pek ziyade ilerlemiştir. Artistler Bursanın Çalı köyünden dönmüşlerdir. Artık filmin Bursaya ve Çalı köyüne ait sahneleri tamamlanmıştır.

Artistler son defa gittikleri zaman Uludağın tepesine çıkmışlar ve burada film çevirmişlerdir. Dağ tepesinde film çevirmek çok müşkül olmakla beraber pek güzel manzaralar filme alınmıştır.

Filimde mevzu icabı kendisini katil zanneden bir genç, Ali dağa kaçmaktadır. Ali burada herkesin nefretine uğramış bir genç kızla, Bataklı damın kızı Ayselle karşılaşmaktadır. İki genç dağ başında birleşiyorlar ve yıldızların altında şiiirli geceler geçiriyorlar.

Artistler bunun için gece de dağa çıkmak ve film çevirmek mecburiyetinde kalmışlardır. Filmin şimdiye kadar çevrilen kısımları çok güzel ve yerli olmuştur.

Yeni filmde rol olan Bursanın Çalı köyünden Hacı Dayı filmin Bursa kısmının bitmesinden çok müteessir olmuştur:

— Film bitti. Ben oynayıp kendimi oyalyordum. Şimdi nideceğim?.. demektedir.

Hacı Dayıdan başka bir köylü artist daha meydana çıkmıştır. Bu Veli isminde küçük bir erkek çocuğudur. Velinin filmde mühim bir rolü vardır. Veli çok muvafak olmuştur.

Filmin Bursada çevrilen kısmının mühim bir parçası Bursa belediye reisi Muhiddin beyin çifliğinde geçmektedir.

Muhiddin bey Ertuğrul Muhsin bey ve arkadaşlarına son derece nezaket göstermiş ve çifliğini film çevirmek üzere artistlerin emrine bırakmıştır.

Çiflik çok güzeldir. Burada da gayet iyi sahneler alınmıştır.

Bursa içinde, Bursanın meşhur çarşılarında, Set başında da film

Aysel, Alinin babası ve uşakları

Allilerin uşığı ve köylü çocuğu Veli

çevrilmiştir. Köylülerin gece meşalelerle tütün sulamaları filme alınmıştır. Bu pek muhteşem bir sahne olmuştur. Köylüler gece meşalelerle tütün sularken Bataklı

damın kızı da şarkı söylemektedir. Bu şarkıyı idare etmek için Cemal Reşit bey bizzat Bursaya Çalı köyüne gitmiştir.

Şimdi filmin stüdyo içinde çevrilecek sahneleri kalmıştır.

Bunun için de stüdyo içine büyük bir kasaba meyhanesi yapılacaktır. Bu kasaba meyhanesinde köylü gençler eğleneceklerdir.

Bundan başka stüdyoda bir de mahkeme salonu kurulacaktır. Burada Bataklı damın kızile kendisini iğfal eden Satılmışzadenin mahkemeleri görülecektir.

Sinema haberleri

★ Berline «Karula evleniyorum» isminde bir film çevrilmektedir. Baş rolü Lil Dagover yapıyor.

★ Hollivütün tanınmış yıldızlarından Betty Compson Londra'da bir film çevirecektir. Filmin ismi «Milyonlar» olacaktır.

★ Avusturya reisicumhuru geçen hafta «Viyana ormanı hikâyeleri» isminde bir film çeviren bir stüdyoyu ziyaret etmiştir.

Tefrika No. 16

Loyd Corcun harp hatıratı

Umumî harbin esrarı

O zaman telağa düğün Almana hükümeti birden bire şehir ahalisinin yiyeceğini esaslı surette kesmişti. Fakat bir iki hafta geçmeden hükümet şehir ahalisinin kuvvetli maneviyesi sarılmış olduğunu görmüş ve bunun önüne geçmek üzere ordu için ihtiyat olarak ayrılan erzakı sivil ahaliye vermeğe mecbur kalmıştı. İşte Almanya hükümetinin ufak bir hesap yanlışlığı yüzünden bu devletin daha 1917 yazının iptidalarında harpte sukut eylemesine ramak kalmıştı.

Almanların bilâkaydû şart tahtelbahir muharebesi yapmaları 1916 senesinde mahsulün bereketsiz olmasından dolayı zaten sıkıntı içinde bulunan İngilterenin yiyecek cihetinden vaziyetini büsbütün fenalaştırmıştı.

1917 senesi mayısının iptidasında bütün İngilterede ancak sekiz buçuk haftalık buğday vardı. Yeni mahsule kadar ambarların bomboş kalacağından korkuluyordu. Binaenaleyh İngilterenin her karış toprağına hububat ekmek zarurî bulunuyordu. Bunun için çetin bir mücadeleden sonra Lortlar kamerasına da buğday kanununu kabul ettirmeğe muvaffak olduk.

Askerlik dolayısıyla çiflik ameli azalmış olduğu halde zeri-yat kâfi derecede yapıldığından 1917 mahsulü 1916 senesine faik olmuştur.

Mahsulün kâfi derecede olması İngiliz ticareti bahriyesinin yükünü hafifletti.

Harbi umumî bir mukavemet yarışı halini aldığından vaziyetimiz pek karanlıktı. 1917 ilkbaharında, İngilterenin mukavemeti kırılacağı hakkında derin endişeler gösteriliyordu.

1917 mahsulünün katî neticelerini gösteren istatistiklerle Alman tahtelbahirlerinin batırmakta oldukları vapurların gittikçe azaldığını gösteren malûmatı birlikte mütalea ve tetkik ettim ve dahilî cepheden İngilterenin sukut etmeyeceğine ve münhasıran harbin mukadderatı askerî kumandanlarımızın delilik yapıp yapmayacaklarına bağlı olacağına kanaat hasıl ettim.

Lâkin mahsulün beklenildiği kadar iyi olması vaziyeti kurtarmağa kâfi değildi. Almanyada olduğu gibi sarfiyatın fazla ve kontrolsüz olması da tehlikeli bir şeydi. Evvelce de bu cihet düşünülmüş ve 1916 kânunusanisinde lort Devonport erzakı kontrolü memur edilmişti. Bu zat vesika ve tayin usulünü tetkik için mister Buttun riyaseti altında bir komite teşkil etmişti. Komite üç hafta içinde milletin erzak tayinlerini tesbit etmeğe üzere bir plân hazırlamıştı. Bu plân mükemmeldi. Sonraları lort Rhondda tarafından tatbik edilen plânın dahi esasları evvelki plânın aynı idi. İlk plân tayin ve vesika usulünün mecburî olması esasına müstenit olmakla beraber bu

İngilterede tarla işleminde çalıştırılan Alman esirleri

müfrit tedbire henüz müracaate lüzum görülmemiştir.

İngiliz milleti yiyecekte nasıl kendiliğinden tasarruf yaptı?

Erzak kontrolörü lort Devon Port 1917 kânunusanisinin yirmisinde yaptığı beyanatta haftanın bazı günlerinde et kesilmemesi ve satılmaması tedbirine müracaate henüz hacet olmadığını ve lâkin nakliye gemilerinin yükünü hafifletmek için bazı yiyecek mevaddın ve ezcümle şekerin vesika usulüne tâbi tutulması tetkike şayan olduğunu söyledi.

Maahaza şimdilik halkın kendiliğinden yiyecek sarfiyatında idare ve tasarruf göstermesi için müracaatta bulunmağa karar verdik. Neşrettiğimiz beyanname-de adam başına haftada dört libre un, iki buçuk libre et ve 3-4 libre şeker sarfedilmesini tavsiye ettik.

Almanlar İngilterede ancak otuz günlük erzak kaldığını Amerikada işaa etmişlerdi. Oradaki sefirimize derhal bu şayiayı tekzip eylemesini emrettik ve lâkin tekzibi İngilterede neşretmedik. Çünkü halkın erzak bolluğu kanaatine gelerek tasarruf riayet etmemek ihtimali vardı.

Halka nümune olmak üzere İngiltere kralı sarayda erzak sarfiyatının hükümetin tavsiyesine binaen sıkı surette tasarruf edilmesini emretmiştir. Fakat bu ihtiyarı tasarruf usulü çok devam etmedi. Alman tahtelbahirlerinin İngiliz gemilerini fazla sıkıştırmış olması mecburî tasarruf usulünün tatbikine zaruret hasıl etmişti.

Bunun için 12 martta neşrolunan bir emirname ile ekmeğin yalnız tartı ile verilmesi ve fırından çıktuktan on iki saat sonra ekmeğin tevzi edilmemesi emredildi. Memlekette bulunan ordu ve sivil ahaliye haftada 36 unçeden fazla patates verilmemesi de emredildi. Lâkin cephedeki askerlerin tayini kesilmemiştir.

Harbin sonuna kadar cephe-deki İngiliz askerinin tayini bir unçe bile azaltılmamış ve protein ve kalori ve vitamin hassaları bozulmamıştır.

1917 martının on dokuzunda umumî lokantalarda haftanın bir gününde etli yemek verilmesi men edildi. Fakat halk şimdilik haftanın bir gününü etsiz geçirmeğe icbar edilmişti. Harp komitesi neşrettiği bir beyanname-de zengin ahaliye ucuz ve fakir harcı patates yememeleri ve yerine pahalı erzak kullanmaları tavsiye edildi.

(Arkası var)

SARAY ve BABİÂLİNİN İÇYÜZÜ

Yazan: SULEYMAN KÂNI

Tercüme, İktibas hakkı mahfuzdur

Tefrika No. 331

“Şimdi Avrupa konserine dahil oldunuz, curcunayı duyar hükmünüzü verirsiniz,”

Hariciye nazırı Saffet paşa saraya davet edildi. Kıbrısın İngiltereye terki meselesi gene yemin teklifiyle kendisine açıldı. İngiliz elçisi cereyan eden mükâleme mucibince kaleme alınan mazbatayı imzaya memur edildi.

Saffet paşanın da gene Mahmut Celâleddin paşaya nakline göre kendisi kararı tadil ettirmek, hiç olmazsa geçiştirmek çarelerini aramış ise de İngiliz elçisi:

— Eğer devleti aliye bu karara muhalefet eyleyorsa İngiliz murahhasları Berlin kongresinde sulh mukarreratını tadile çalışmayacakları şöyle dursun, İngiltere devletinin donanmasıyla cebren Kıbrıs istilâ edeceği de bilinmelidir!

Demesi üzerine sükkûta mecburiyet hissederek mazbataya imzasını koymuştur. (1)

Evvelce Kıbrıs İngilizlere terke muvafakat etmiş olan Abdülhamit itirazlarından çekindiği adamların muvafakatlarını istihsal edemeyince taallül vadisine saptı.

Memleketten bir parça yer terki mesuliyetini vükelâya tahmil edebilmek için küçük, adi manevracıklara müracaatı şahane mevkiine gayri lâyük görmedi!

İngiliz hükümeti nihayet Kıbrıs işinin kraliçe Viktorya için bir haysiyet meselesi haline geldiğini Babîâliye ve saraya tebliğ etti.

Bu tehdit karşısında Abdülhamit yapılan mukaveleyi ada üzerinde «hukuku şahaneyle hâlel gelmemek» kayıt ve şüruitle imza etti. Bu lâfzî murat bir şeydi; fakat mesuliyet vükelâca kabul edilmiş, padişah aklınca zevahiri muhafaza etmişti.

İngilizler adaya gürlütüsüzce konmak için tam fırsat zamanını bulmuşlardı.

Vükelâ ve padişah için bugünlerde Kıbrısın terkinden başka çare yoktu.

Bunun hakikî mesuliyeti Osmanlı-Rus harbinin müsebbip ve mürevvçilerine racidir. Bu Kıbrıs meselesi Avrupaca hayli gürlütüyü badi oldu.

Lort Bikonsfild muterizlerine:

— Neden şikâyet ediyorsunuz? Daha fenasını yapabildim! Mısrı, Süveyşi alabilirdim!

Diye bağırılmaktan çekinmedi!

Ayastafanos mukavelesine devleti aliye Rumelide başı ayaklarından ayrılmış bir vücut haline getirmişti. Muharebede Avusturya devleti bitaraf kalmıştı. Fakat Ruslar bu bitarflığı 15 kânunuevvel 1877 de Avusturyalılarla aktettikleri bir mukavele ile Bosna, Hersekin Avusturya işgaline geçmesine rıza göstermek şartile elde etmişlerdi.

Paris muahedesi ahkâmını ihlâl eden (Ayastafanos sulh mukaddematı mukavelesine) resmen muahede denilmedi. Çünkü Rusların galebesi tahakkuk edince İngiltere ve Almanya Rusya ile mahremane muhabere ve müza-

kere ederek bu meselenin Avrupa müsterek siyasî menfaatlere taalluku hasebile bir kongre aktine karar vermişlerdi.

Berlin kongresi Avusturya lehine bu şartı tahakkuk ettirdiği gibi devleti aliye vücudunun Rumelide ikiye ayrılan parçalarını da birleştirdi.

Berlin muahedenamesinin Osmanlı murahhaslarının kabulile takarrür eden sureti bunlar tarafından İstanbul'a gönderilince Abdülhamit bunun tetkikini sarayda sadriazam Saffet, Mütercim Rüşti, Ahmet Vefik, Namık, Gazi Osman paşalardan mürekkep hususî bir encüme havale etti. Ahitname bu encümde okundu. Bilâtehir imzalanması için murahhaslara mezuniyet verilmesi lüzumu padişaha arz edildi.

Sultan Abdülhamit te iradesini isdar eyledi.

Berlin muahedesinin akti bu suretle tamam oldu.

İkinci Sultan Mahmut Ruslarla 8 temmuz 1833 te Hünkâr iskelesi muahedesini imzalamıştı.

Hakikî manası Rusyanın hususî ve münferit himayesini kabul eylemek demek olan bu muahedenin İngiltere ve Avusturyanın hasetlerini uyandırması tabii idi.

Hünkâr iskelesi muahedesi Rusların devleti aliye işlerine müdahalesini temin ile kalmıyor, sefer vaktinde boğazları da Rusya'ya açık bırakıyordu; bu suretle Karadeniz geniş bir Rus askerî limanı haline gelecekti.

Rus siyasî planı devleti aliye yardım şeklinde bir himaye tesisiyle boğazlara el koymak esası üzerinde inkişaf ediyordu.

Bunun tatbikine mâni olmak lâzım idi.

Mısır valisi Mehmet Ali paşa 1839 seferinde İstanbulu tehdide başlayınca Avusturya ve İngiltere Rusyadan evvel davranıp devleti aliye Rusyanın münferit himayesinden kurtarmağı, müsterek himaye altına almağı tasavvur eylemişlerdi.

Neticede bu İngiliz siyaseti galip gelmişti.

Çanakkale ve Karadeniz boğazları bütün ecnebi gemilerine kapanmak suretile Hünkâr iskelesi muahedesinin en esaslı maddesi sifira inmişti.

Çar vaktile ikinci Katerinanın Avusturyaya yaptığı teklifi aşıtan açığa İngiltereye yapmıştı: Devleti aliye paylaşmak.

İngiltere Fransa ile beraber bu istilâ ve taksim siyasetinin de önüne dikilmişti.

Kırım seferi Rusların İstanbul hakkındaki emellerine İngiltere ve Fransanın siyasî ve askerî cevabı olmuştu.

Fakat müttetikler Sivastopolu muhasara ederken elçileri de ıslahat yaptırmak için Babîâliyi muhasara ile meşgul olmuşlardı!

Paris kongresi siyaset ilmince metodik ve klâsik bir eser vücuduna getirmişti.

Paris muahedesi siyaset sanatının usullerine göre yazılmıştır.

Kongreyi taziyik eden, muahede maddelerinin tanziminde sürat iltizamını icap ettiren hiç bir hal yoktu; kongrede umumî maddelerden cüzüyata kolaylıkla geçilerek serbestçe tetkikat yapmağa vakit ve imkân bulunmuştu. Bu muahede devleti aliye Avrupa konserine kabul eylemişti.

Buna dair olan madde kabul edildiği dakika Rus ikinci murahhası M. Brünof yanında oturan Âli paşaya doğru eğilerek kulâğına:

— Şimdi Avrupa konserine dahil oldunuz. Curcunayı duyar, hükmünüzü verirsiniz!

Sözlerini fısıldamıştı! (2)

Brünof bu tarzinde haksız değildi. Çünkü konserde tatsız nağmelerin duyulması çok gecikmiştir.

Bu nağmeler arasında Avrupa'da en ziyade işitilen ve tekrar edile edile mahiyetini bilene, bilimiyene devleti aliye ve Türkler aleyhinde bulunmağı marifet addettiren «şark meselesi» oldu.

Halbuki Avrupa siyasilerinden bazılarının da tastik ettikleri üzere şark meselesi şarkta değil, garpta, Avrupada idi.

Avrupalılar bunu ileri sürerek devleti aliye dahilinde her biri diğerine mütefevvik menfaatler temin etmek istiyorlardı. Şark meselesi devleti aliyenin zâfından istifade için Avrupada yaratılmış, ortaya atılmıştı. (Arkası var)

Akşamın 24 temmuz tarihli nüshasındaki 325 numaralı tefrikamda Namık Kemal beyin sonradan elde ettiği güzel yazının «Arifi paşa kaidesiyle» olduğunu yazmıştı.

Ali Ekrem beyefendi gönderdikleri bir mektupta bu noktayı tashih ile Kemal beyin yazısını Arifi paşa değil, Akif paşa kaidesiyle güzelleştirmiş bulunduğunu yazıyorlar.

Bundan eski arap harflerle yazı usullerinde bir Arifi paşa kaidesi olmayıp Babîâli kalemlerinde bir Akif paşa kaidesi manuf bulunduğu anlaşılıyor.

Gazetece tertibe değil, meblağzime ait olan bu yanlış bu suretle tashihe lütfü itina buyurdularından dolayı Ali Ekrem beyefendiye teşekkürler ederim. — Süleyman Kâni

(2) Berlin muahedesi, Benoit Brunswick.

AKŞAM

Abone Ücretleri

Türkiye	Ecnebi
SENELİK 1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK 750 »	1450 »
3 AYLIK 400 »	800 »
1 AYLIK 150 »	—

Posta İttihadına dahil olmayan ecnebi memleketter: Senelik 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lazımdır.

Rebitâhlar: 23 — Ruzbazar: 91

S. İncek Çiftliği Öğle İkinci Akşam Yatırı
E 7,36 9,36 4,57 8,51 12 1,47
V. 2,39 4,59 12,20 16,15 19,28 21,11

İdarehane: Babîâli civarı
Acımsuluk Sk.
13 No.

PATRON

Bürhan Cahit

Mis Lidya buna ehemmiyet verip bir kaç defa teşekkür etmemiş olsa bu kararı lâtifeye vermek, meseleyi bulandırmak imkânı vardı. Fakat genç kız bu kararı o kadar ciddi telâkki etmişti ki âdeta olmuş bitmiş bir vaziyet gibi mütalea yürütmüş, teşekkürler etmişti.

Suat Rahmi apartmanına girdiği zaman eşyasına, kitaplarına bakıyor, havasını kokluyor. Yazı odasına sinen Seviyenin kokusunu hissediyordu.

Kalfa küçük bir zarf uzattı.

— Aşağı hanım göndermiş.

Suat Rahmi onun kokusunu tazeliyen zarfı açtı ve şu satırları okudu:

«Hemen gelin. Yemekte bizdesiniz. Size bir şeyler hazırladım. Seviye»

Genç kadının, bu mektubu gelip gelmez alacağını tahmin ederek yazdığı anlaşılıyordu.

Sordu:

— Ne zaman getirdiler kalfa.

— İki saat oluyor.

Suat Rahmi kalfanın karşısında âdeta kaçamak yapmak için sebep, vesile arıyan kılbık kocalar gibi yutkunuyordu.

Böyle maceralı bir kadınla ahbablığı ileri götürmekten sıkılıyordu. Halbuki hakikatte Seviye ne kadar dürüst ve samimî bir kadındı.

Nihayet bir şeyler mırıldandı:

— Yemeğe davet ediyorlar.

Ve sonra hürriyetini, kimseye hesap vermek mecburiyetinde olmadığını düşünerek sert ve hâkim ilâve etti:

— Şu halde bana yemek hazırlamazsın kalfa.

— Peki efendim.

Ve bir gölge gibi mutfağın boşluğunda kayboldu.

Suat Rahmi yakanırken kendi kendine güllüyor, mırıldanıyordu:

— Evimde yemek yemek kismet olmayacak galiba.. Kalfanın boynunu bükmekte hakkı var. Bu gidişle kendine iş kalmıyacağı zannediyor belki! Ve bundan başka bir şey düşünmüyerek, hafif bir değışti. Ve genç kadını fazla bekletmemek için aşağı indi.

Seviye bu akşam çok neşeli ve o kadar da zarifli. Samañ rengi bir tuvalet giymişti. Dalgalı sarı saçları bu hafif rengin üstünde batmağa hazırlanan bir yaz güneşi gibi görünüyordu.

Civa gibi kaynayan bir neşe ile onu karşıladı.

— Bugün pazar. Gene geç geleceksiniz diye üzülüyordum. Erken döndüğünüze o kadar sevindim ki!

Suat Rahmi durakladı:

— Nereden döndüğüm?

— Bekekten!

Delikanlı istibza ediyor zannetti:

— Mükemmel, gene kerametler başladı. Yoksa meşhur hafiye teşkilâtınız bizim yazıhaneye kadar girdi mi?

Seviye ona sofradaki yerini gösteriyordu.

— Hele oturun da hem yemek yer, hem çene çalarız...

Ve bardağına su doldururken ilâve etti:

— Bebek pazar günleri eğleneli oluyor galiba. Gelecek pazar benim de niyetim var.

Suat Rahmi ehemmiyet vermez gibi davrandı:

— İyi edersiniz. Hava değışir, Boğaz bu mevsimde serin olur. Siz ne yaptınız bakalım. Anlatın.

— Her zamanki gibi.. Hulûsi beyle telefonla konuştuk. Bu akşam madenciler cemiyetinde bir ziyafetleri var.

— Muhakkak muş gezintisi.

— Hayır, hayır. İyi biliyorum. Kaçamak olsa derhal keşfederdim. Hattâ yarın belki bir Ankara seyahati yapacak. O pek istemiyor amma, arkadaşları ısrar ediyorlar. Eğer kurtulamazsa bir haftadan evvel dönemez.

— Beraber gitmek istemez misiniz?

— Götürmez. Ben de pek taraf tar değilim.

— Sebep?

— Pek sade. İnsan tanıdıkların, dostların çok olduğu yere ancak kendi karısıyla gider.

— Demek Avrupaya olsa.

— Bırakmam, giderim.

Seviye o kadar samimî konuşuyordu ki bu kadının hislerinden, düşüncelerinden şüphe etmek imkânı yoktu.

— Bugün ne yaptım biliyor musunuz. Öğleden sonra Mari ile pazara indik. Bir çok şeyler aldım. Sonra.. Sonra.. Ve güzel bir baş hareketi ile tamamladı.

— Sonra, bunları hazırladım işte!

— Zevk sahibisiniz.

— Teşekkür ederim...

Ve sonra ciddi görünen bir hareketle devam etti:

— Ne yapabilirim başka.. Şimdi deniz mevsimi. Akşamüstü Moda, Kalamış çok güzel olur. Gidebilirim, gezebilirim. Otomobil var. Başka kimseye danışmaya da ihtiyacım yok, fakat...

— Fakat?

— Gitmek canım istemiyor.

— Niçin?

Genç kadın neşesi kaçmış gibi dudaklarını büktü:

— Ne bileyim, istemiyorum işte... Siz gittiğiniz yerde eğleneceğinizi bilmeseniz gider misiniz?

Suat Rahmi mevzuu açmak istedi:

— Sizi biraz spora alıştırsak hem vaktiniz iyi geçer, hem istifade edersiniz. Bence Türk kadınlarını geveze eden, gönül maceralarına sürükleyen ahlâki meta-netlerini kaybettiren hep bu meşgalesizliktir. Vakti hali yerinde bir kadın işi yok, gücü yok.. Ne yapar. Kadının eli boş kalınca kalbi işler diye bir söz vardır. Bence bu bütün insanlar için söylenebilir. Çünkü işsiz bir adam eğer biraz kafası işlerse muhakkak ya vehimler icat eder ve yahut belâlı, zahmetli gönül maceraları icat eder.

Ben bir arkadaş tanırım. Sapaşğlam olduğu halde işsizlikten kendisinde bir hastalık tevehhüm etti. Aylarca uğraştı, buhranlar geçirdi. Nihayet askerliği çıktı, kışlının yorucu ve değışik hayatına girince bir şeyi kalmadı, kurtuldu.

Kadınlar da böyledir. Hele sizin gibi genç, cevval bir kadının böyle apartman köşelerinde kapanması cinayettir. Çıkin efendim, gezin, hava alın, spor yapın, denize girin, tenis oynayın, yürüyüş yapın. Bakın nasıl açılır, ferahlar, vücutça da çok istifade edersiniz.

(Arkası var)

Deniz yolları İŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy - Köprübaşı
Tel. 42362 - Sirkeci Mühürdarıade
Han Tel: 22740

Ayvalık sür'at yolu

MERSİN vapuru 4
Ağustos
Cumartesi 17de Sirkeci
rihtimından kalkacak ve Ay-
valık yolunun mutat iskele-
lerine uğruyarak İzmir'e gidip
dönecektir. "4391."

THE TURKISH AMERICAN Shipping and Trading co

Hayri - Araboğlu ve Şeriki
American Export Lines The
Export Steamship Corporation
NEW - YORK

Her on günde bir Newyork ile lina-
mız arasında muntazam posta:

Her ayın 10. ve 25. inci günleri
Nev - York'dan hareket.

Yakında Nev - York'dan gelecek va-
purlar.

Examiner vapuru 4 ağustosa doğru
Exporter vapuru 17 ağustosa doğru
Exhibitor vapuru 5 Eylülde doğru.

Yakında Nev - York, Fladelfiya ve
Bostona için yolcu ve eşyayı ticariye
olarak hareket edecek vapurlar.

Examiner vapuru 8 ağustosa doğru
Exporter vapuru 20 ağustosa doğru
Exhibitor vapuru 8 Eylülde doğru.

Kumpanya, müşterilerinin menafine
daha iyi hizmet ve fevkalâde seri pos-
talar taktim emelle İskenderiye veya
Marsilyada aktarma suretile ve doğru
konşimento ile Newyork için mezkûr
limanlardan muayyen tarihlerde hareket
eden ekspres ve lüks vapurlarına yolcu
ve eşyayı ticariye kabul edecektir.

Bu vapurlar Amerikanın dahilî ve
bütün vilâyetleri ile Kanada, Golf, Mek-
sika ve Los Angeles ile San Fransisko
Seattle vesaire bütün limanlar için
doğru konşimento ile eşyayı ticariye
kabul eder.

Fazla tafsilât için Galata'da 6 mei
Yakif (Eski Arapyan) hanında 4 üneâ
katta Hayri - Araboğlu ve Şeriki mü-
raعات. Tel. 4.4957-8-924 (1542)

Tophanede levazım âmirliği satın alma komisyonu ilânları

3. Kolordu ihtiyacı için (12) bü-
yük kazan 20 küçük kazan, 250
bakır karavana, 150 kapaklı bak-
raç 5/8/934 pazar günü saat 14.30
da pazarlıkla satın alınacaktır. Ev-
saf ve şeraitini anlamak için her
gün ve pazarlığa girişeceklerin belli
vakitte Tophanede levazım âmir-
liği satınalma komisyonuna mü-
raعاتları. (165) (4372)

★

Tophanede Eşya ve teçhizat an-
barına teslim şartıyla üç büyük
kazan üç küçük kazan, saplı tas
iki kepçe bir büyük kevgir, iki
yağ tavası, iki süzgeç bir oturma
terazi, yirmi beş bakır karavana
5/8/934 pazar günü saat 14 de
pazarlıkla satın alınacaktır. Evsaf
ve şeraiti öğrenmek üzere hergün
ve pazarlığa gireceklerin belli
saatte Tophanede komisyonumuzda
hazır bulunmaları. (167) (4374)

★

İstanbul levazım âmirliğine
bağlı kı'tat için on bin kilo ayşe
kadin fasulyesi, dört bin kilo do-
mates bin beşyüz kilo dolmalık
biber beşyüz kilo ince biber pa-
zarlığına talip çıkmadığından
4/8/934 cumartesi günü saat 15.30
da tekrar pazarlığı yapılacaktır.
Taliplerin Tophanede komisyon-
a gelmeleri. (168) (4375)

★

Harbiye Mektebinin 30 Eylül
934 tarihine kadar mektepten
Ayazağa civarında kamp mahal-
line yevmi 650 ilâ 700 kilo ek-
mek naklettirilecektir. Pazarlığı
5/8/934 Pazar günü saat 15 te
yapılacaktır. Taliplerin Tophanede
komisyonuna gelmeleri. "166,, (4373)

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İstanbul Acentahğı
Liman han, Telefon: 22925

Mersin yolu

İNÖNÜ vapuru 5
Ağustos
PAZAR günü saat 10 da

Sirkeci rihtimından kalkacak, gidiste
Çanakkale, İzmir, Küllük, Bodrum,
Rodos, Marmaris, Dalyan, Fethiye,
Kalkan, Kaş, Finike, Antalya,
Alanya, Mersine gidecek. Dönüşte
aynı iskelelerle beraber, Taşucu,
Anamur, Kuşadası ve Gelibolu'ya
uğrayacaktır.

Trabzon Yolu

Dumlupınar vapuru 5
Ağustos
PAZAR

günü saat 20 de Galata rihtimından
kalkacak, gidiste: Zonguldak, İnebolu,
Ayancık, Samsun, Ünye, Ordu,
Giresun, Tirebolu, Görele, Trabzon,
ve Rizeye dönüşte bunlara ilâveten
Of, ve Sürmene'ye uğrayacaktır.

Karabiga yolu

Her Cumartesi, Çarşam-
ba günleri saat 20 de Tophane
rihtimından bir vapur kalkar. Gidiş
ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

İzmit yolu

Haftanın Cuma, Pazar,
Salı, Çarşamba günleri bir
vapur saat 9 da Tophane rihtimından
kalkar.

DOYÇE LEVANT Linye

Hamburg

Hamburg, Brem, Anvers, İstanbul ve
Bahriyiah arasında azimet ve aydet
muntazam postaları

Hamburg, Brem, Stetin, Anvers ve
Rotterdam'dan limanımıza muvasalatı
beklenen vapurlar

Atto vapuru 5 Ağustosa doğru
Angora vapuru 10 Ağustosa
doğru.

Andros vapuru 12 Ağustosa
doğru.

Avola vapuru 17 Temmuzda doğru
Burgaz, Varna, Köstence, Kalas ve
İbrail için limanımızdan hareket
edecek vapurlar

Atto vapuru 5-8 ağustosa doğru
Andros vapuru 12-14 Ağustosa
doğru.

Yakında Hamburg, Brem, Anvers
ve Rotterdam limanları için
hareket edecek vapurlar.

Alaye vapuru limanımızda
Troye vapuru 6-7 Ağustosa
doğru.

Ulm vapuru 11-12 Ağustosa doğru
Atto " 17-18 " " "
Avola " 20-21 " " "

Fazla tafsilât için Galata'da Oya-
kimyan hanında Lester Silbermann
ve Şürekâsi vapur acentahğına mü-
raعات. Telefon :44647 - 6 (1501)

Bir Müdür araniyor

İstanbul'a yakın bir yerde teşekkül eden bir kooperatifi
idareye muktedir tahsil görmüş, lisana aşına tecrübeli bir
müdür araniyor. Bu evsafı haiz olup ta talip olanların
tercümei hallerile buldukları işlerden aldıkları vesaik
suretlerini ve ne gibi şerait ve ücretle bu işi deruhte ede-
bileceklerini fotoğrafile birlikte İstanbul, 176 No. posta kutu-
suna (Kooperatif) rumuzile göndermeleri. Kabul şeraitini haiz
olmayanların gönderdikleri evrak adreslerine lade olunacaktır.

Nafia vekâletinden:

11 Ağustos 934 cumartesi günü münakasası icra edilecek olan
Afyon-Antalya hattı birinci kısım inşaatına ait mukavele projesinde
yazılı geçit tarihi 30/6/935 ve ikmal tarihi 1/9/935 olarak tashih
edildiği ilân olunur. "4333,,

**PARA
BİRİKTİREN
RAHAT-EDER**

BANKA KOMERÇİYLE İTALYANA

Sermayesi Liret 700,000,000
İhtiyat akçesi Liret 144 244 493 035
Merkezi İdare: MİLANO
İtalyanın başlıca şehirlerinde
ŞUBELER

İngiltere, İsviçre, Avusturya, Maca-
ristan, Çekoslovakya, Yugoslavya,
Lehistan, Romanya, Bulgaristan, Mı-
sır, Amerika Cemahiri Müttehidesi,
Brezilya, Şili, Uruguay, Arjantin,
Peru, Ekvator ve Kolumbiyada

Afilyasyonlar
İSTANBUL ŞUBE MERKEZİ
Galata Voyvodâ caddesi Karaköy
Palas (Telef. 2641 /2/3/4/5)
Şehir dahilindeki acenteler:
İstanbulda: Alalemcıyan hanında
Telef. 2821. Beyoğlunda: İstiklâl
caddesi Telef. 1046. Kambiyo dairesi
Borsada Telef. 1718.
İZMİRDE ŞUBE

Dr. Mehmet İzzet

Emrazı dahiliye ve sariye
mutahassısı

Muayenehanesi: Çagaolu Nurnosmaniye
Caddesi No. 17 Baha Bey Apartmanı
Cumadan mada hergün 18-17 hastalarını
kabul eder. Telefon: 23925

AYAĞINIZA İTİNA EDİNİZ

Bu sıcak günlerde ayaklarınız terler, şişer ve
ızdırıp verirler. Ve bazan da iltihaplanarak güç-
lükle yürüyebilirsiniz. Bununla beraber meşgale-
niz icabı olarak mütemadiyen yürümek mecburi-
yetindediniz.

Müsaait zamanlarımızda saf hava teneffüs
etmek ve biraz dinlenmek için küçük bir gezinti
yapmak istersiniz. Fakat ayaklarınızdan muztaripsiniz ve artık hiçbir yere kimıldan-
mak istemezsiniz. Hulâsa: İztiraplı ayaklarınız hasebile hayatınız zehirlenmiş olur.

Buna da çare RADIO SALTS tozu kullanmaktır.

Akşamları, ayaklarınızı yıkayacağınız su derununda kâfi miktarda **RADIO
SLATS** tozu ilâve ederek mükemmel bir banyo yapınız. Ayaklarınızı adaleleri
kuvvetlenecek, sancı ve iltihabı zail olacaktır.

İlk banyodan itibaren müessir bir tedavi hissedecek ve bir kaç gün zarfında
kendinizi hafif ve faal bulacaksınız. Velhasıl yaşamak zevkini iktisap edeceksiniz.

BİR MUHASİP ARANIYOR

Hariçte bir fabrikanın muhasebe kalemi şeffiğini yapabilecek
tecrübeli, yüksek tahsil görmüş bir muhasebe ihtiyacı vardır.
180 liraya kadar maaş verilecektir. Talip olanların tercümei
hallerile ellerindeki vesaik suretlerini ve muvazzah adresi ve
fotoğrafını İstanbul 176 No. posta kutusuna (Fabrika muhasibi)
rumuzu altında göndermeleri.

(1605)

Merzifon Amerikan Kız Mektebi

Orta derecede beş senelik hayat mektebi. Leyli ücreti 175 lira - Nehari ücreti
20 lira. Merzifon Amerikan Mektebinden malûmat isteyiniz. (1405)

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Mektebimiz Elektro - Mekanik Şubesi için kapalı zarf usulile bir
adet buhar makinesi alınacaktır. Münakasası 22/9/934 pazartesi
günü saat "14,, te yapılacaktır. İsteyenler şartname ve teferrüatını
iki lira bedel mukabilinde mektep veznesinden tedarik edebilirler.
Münakasaya gireceklerin muayyen saatten evvel, muvakkat temi-
natlarını vezneye yatırdıklarına dair makbuzlarla sair evrakı lâzimeyi
muhtevi kapalı zarflarını komisyonuna tevdi etmeleri lüzumu ilân
olunur. (3926)

Benimsenen Şöhret

—Azizim, şöhretin benimsenmesine aklınız eriyor mu?
—Çok şaşılacak bir şey amma, bu hal Frigidaire'in başına geliyor, ve şöhretin benimsiyenlerden adeta mütezarır oluyor.

Frigidaire o derece bir şöhret kazandı ki, pek çok kimseler herhangî bir soğuk hava dolabını Frigidaire zannediyor. Halbuki hakikat büsbütün başkadır. Frigidaire General Motors tarafından suretli mahsusada imal edilen garantili soğuk hava dolabının ismidir.

Bir FRIGIDAIRE soğuk hava dolabı alıyorum, diye alelade bir alet alanlar eksik değildir. İsim itibasından, ve müşaheretinden sakınınız. Bir tek FRIGIDAIRE vardır. Soğuk hava dolabı satın alırken FRIGIDAIRE markasını taşıdığını tesbit ediniz.

FRIGIDAIRE

General Motor Mamulâtı

BOURLA BİRADERLER ve ŞİŞİ

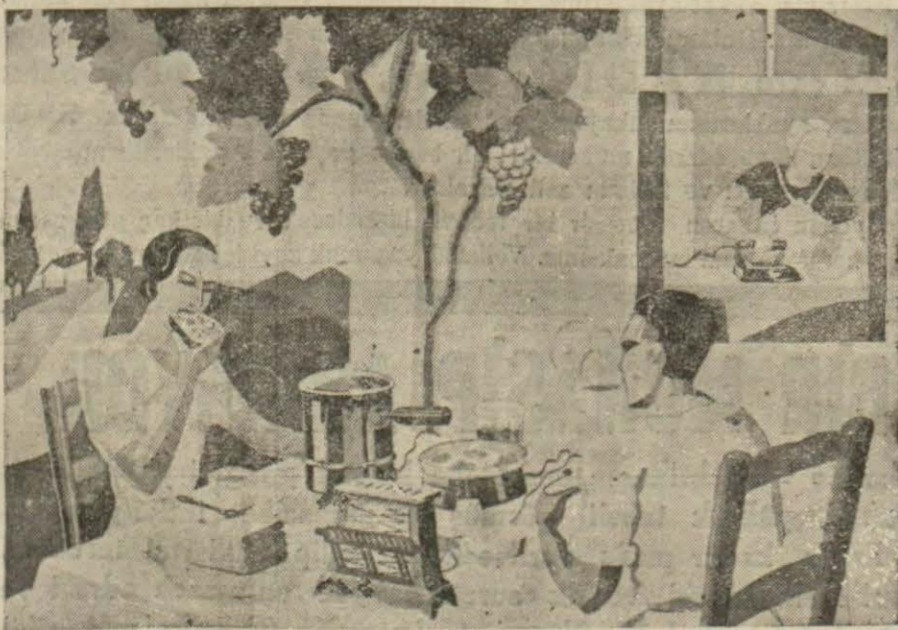
Holantse Bank-Uni N.V.

Sabık Bahrişefit Felemenk Bankası

Istanbul Şubesi
Galata Karaköy Palas
Meydancık Alalemi Han

Her türlü Banka muameleleri. Kasalar icarı

UMUMİ MÜDÜRLÜK: AMSTERDAM
Şubeleri: Amsterdam, Buenos Aires, İstanbul, Rio de Janeiro, Santos, Sao Paulo.

SATİE

tarafından VERESİYE satılan elektrik cihazları sayesinde

Sayfiyede Rahat

YEDİ SATIŞ MAĞAZASI:

Metro Han	Beyoğlu	Telefon	44800
Cumhuriyet meydanı	Taksim	"	40918
Necati Bey caddesi	Salı pazarı	"	43439
Elektrik Evi	Beyazıt	"	24377
Muvakkithane cad. No 83	Kadıköy	"	60790
Şirketi Hayriye iskelesi	Üsküdar	"	60312
23 Nisan caddesi No 19	Büyükdada	"	55128

(1494)

URODONAL

Mafsals rumatizması (Goutte)

Adalât rumatizması

Elemi asabî (Névralgies)

Kum hastalığı (Gravelle)

Tesalübişerayın (Artério-Sclérose)

Hamızı bevili halleden yegâne müstahzardır.

hastalıkları ile muhtarip olanların

emsalsiz devası URODONAL dir.

Établissements CHATELAIN, 2 et 2 bis, Rue de Valenciennes, PARIS.

Bu güzel kitabı gördünüz mü?

İSTANBULDAN LONDRA'YA

Şileple bir yolculuk

Yolculuğa çıkıyorsanız bu güzel kitap çantanızda bulunsun. Boş kaldıkça sayfelerini karıştırın, hem eğlenin, hem de bir çok istifadeli yeni mâlûmat elde edersiniz.

Gezen ve yazan:

FAİK SABRİ

Renkli nefis bir kap içinde

270 büyük sahife - 293 resim - bir harita

75 kuruş

Bu kitap güzel ve istifadeli eserler neşreden "AKŞAM"ın faydalı neşriyatı, serisindedir.

Tevzi merkezi:

Yalnız: AKŞAM KİTAPHANESİ'dir. - Taşra siparişleri için posta pulu kabul edilir; posta ücreti alınmaz.

ARSEN LÜPEN

4^{cü} cilt çıktı
(Forma 67-86)

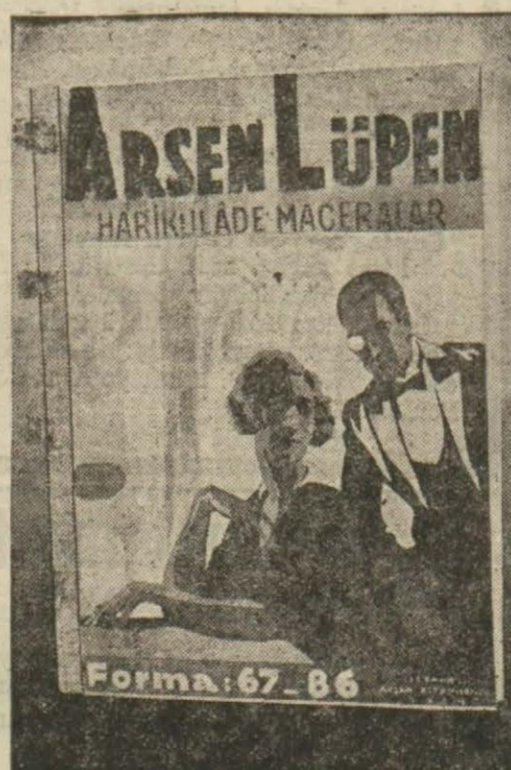
Fiyeti: Her yerde 80 Kuruş

Tevzi yeri: YALNIZ

AKŞAM KİTAPHANESİ

Istanbul - 121 Ankara caddesi

Taşra bayilerinin ve sipariş verecek zevatın doğrudan doğruya kitaphanemize müracaatları mercudur. Ayrıca posta ücreti alınmaz. Para yerine posta pulu kabul olunur.

YEDİKULE

HAVAGAZI ŞİRKETİ

Atideki maddeleri istihsal etmekte ve satmaktadır:

KOK KÖMÜRÜ	(merkezî teshin için)
ZİFT	(sert, orta, yumuşak)
KATRAN	(bilhassa yol inşasına elverişlidir)
BENZOL	(ham)
ASİT FENİK	
SATGAZOL	(Karbolineum tipi)
SİYAH BOYA	(Bilhassa demir için çok elverişlidir)

Her türlü mslûmat almak için: Beyoğlunda, Tünel meydanında

Metro Hanında satış şubesine müracaat edilmesi (928)

Cildiye ve zühreviye mütehasısı

Dr. BAHATTİN ŞEVKİ

Bahçekapı Taşhan No. 25. Saat 9 dan akşam 7 ye kadar. Pazartesi fukara meccanen (819)

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye mütehasısı

Cuma ve pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2½ den 6) e kadar İstanbulda Divanyolunda (118) numaralı hususi kabinesinde hastalarını kabul eder. Muayenehanesi ve ev telefonu: 22398. Yazlık ikametgâh telefonu Kandilli 38 — Beylerbeyi 48.

Sahibi: Necmeddin Sadık
Umumi neşriyat müdürü: Enis Tahsin Akşam Matbaası